

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izšaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Problem židovskih beguncev

V Londonu se je sestala znova mednarodna konferenca, da nadaljuje v Evianu začeto delo, ki je posvečeno vprašanju beguncev. Konferenca se je sestala na pobudo ameriških Zedinjenih držav in je imela nalogo, da se posvetuje, kaj ukreniti za oskrbo beguncev, ki jih je čim dalje več in katerih namestitvev in naselitev povzroča velike skrbi. Ni se sicer formalno določilo, da bi se konferenca bavila s kakim specialnim delom beguncev, ali dejansko je tako, da obsega njen delokrog predvsem sodobne begunce židovskega rodu, ki bežijo iz Nemčije ter Avstrije. Dejansko gre tedaj za mnogo več, nego za običajni begunski problem, gre za veliki stari problem židovskih.

Obilo je bilo o njem že pisanja, diskusij, preprirov in borb, besednih in krvavih; študije so se pisale o njem in debelih knjig je nebroj po svetu o njem. A problem je še vedno tu in prav v naši dobi stopa pred javnost, ne le politično, marveč pred kulturno in občečloveško: Kaj je z židi?

Z mnogih vidikov je mogoče obravnavati vprašanje. Danes je najvažnejše, kam namestiti begunce, ki prihajajo in bodo še prihajali iz Nemčije: to je neposredna težava. Toda brez pretiravanja moremo reči, da je to le v sodobnosti najaktualnejša lokalizacija. V resnici čaka tudi v drugih deželah in državah isti problem, ista opasnost, da bo svet imel opravka še z nadaljnjimi tisočimi in stotisoči, pa morda milijoni beguncev, ki jih bodo politična trenja vrgla preko državnih mej. Zakaj Nemčija je le tista od držav, ki je najradikalnejša začela likvidirati židovski problem in to na način, da ga kratkotalno prevzame na tuje rame. Tudi drugod se bavijo z njim, bodisi da imajo opravka s pritokom beguncev, ali da sami poskušajo izbežati se svojega židovskega prevelika, pa si ne upajo nastopiti po istih radikalnih formulah, kakor med Nemci, marveč skušajo po ovinkih židom zagreniti bivanje v lastni nacionalni sredini. Poljska na primer je opozarjala na potrebo po kolonijah prav s tega vidika, da spravi tjakaj prevelik svojega prebivalstva. Pri tem je mislila pred vsem na možnost, da bi nekje zunaj naselila svoj židovski proletarijat. Rumunija je poskušala že dosedaj izbežati se onih židov, ki so se naselili v zadnjih desetletjih brez posebnega dovoljenja, kar pa je bila le milejša oblika za mnogo radikalnejše želje. Tudi Madžarska samo s težavo zdrži temeljitejšo likvidacijo židovskega problema. Kako je z Rusijo, je stvar zase; da o drugih pojavih ne govorimo, naj se spomnimo na predvojne pogrome, ki so prešli v svetovno literaturo pod tem značilnim terminom.

Problem židovstva potemtakem še ne bo zlepa likvidiran in tudi ko se poležejo vzmeti, ki jih povzročajo akcije v Nemčiji in Avstriji, bo še vedno znova nastajala židovska kriza zdaj tu zdaj tam. Zakaj svet se še vedno nacionalizira in se obrača čim dalje bolj energično zoper one vmesne sile, ki bi hoteli vztrajati kot nevtralna plast. Še toliko bolj se širi reakcija zoper nevtralnost židovsko plast, ker si je ta uredila prostor pod solncem na najbolj ugoden in koristen način. Židje so le mestno prebivalstvo in imajo že po tem dejstvu samem brez primere ugodnejši položaj nego narodi v celoti, katerih večina biva po kmetih ter se bavi s težkim poljedelskim poslom. Židje imajo iste velike ugodnosti kot meščani: svoje otroke morejo brez težave šolati po najrazličnejših mestnih šolah ter jih usposobiti z relativno najmanjšimi stroški za najbolj koristne poklice. Ni treba niti posebnih tako imenovanih rasnih specialnih svojstev — že po svojem na mesta omejenem bivališču so židje na boljšem in že v tem je temelj njihovih ogromnih gospodarskih in socialnih prednosti.

Domala pri vseh narodih se je pojavil odpor zoper te prednosti. Dejansko je v tem osnovni vzrok za protizidovsko razpoloženje, ki se še nadalje širi po svetu. Zato je povsem razumljivo, da so se na dosedanjih konferencah pojavile domala soglasne izjave zastopnikov držav, ki so v imenu velike večine izrekale nemogočnost, da se sprejmejo židovski begunci. In do dna problema so segli oni delegati, ki so postavili načelo, da se mora najti solucija v najširši osnovi, to se pravi, da je treba poiskati ozemlja, v katerem bi se mogli židje naseliti kot — poljedelci.

Židje kot poljedelci! Židje kot kmetje, to je ona oblika, ob kateri zmigne z rameni domala sleherni motrilec. Češ, da vse drugo ima žid veselje in razpoloženje, samo za kmetstvo delo ga nima. In vendar je v tej smeri edina možnost za resnično likvidacijo židovskega problema na to osnovno formulo. Zakaj v dobi velike in splošne nacionalizacije je nemogoče, da bi si mogli židje očuvati dosedanje pozicije v narodih, a zlasti je nemogoče, da bi si mogli ohraniti dosedanje izredno ugodno mesto naj-

PREMIJRJE MED RUSIJO IN JAPONSKO

Sovražnosti so bile ustavljene včeraj opoldne in bo posebna komisija skušala ugotoviti pravo mejo med Rusijo, Japonsko in Mandžurijo

Moskva, 11. avgusta. d. Na svojem večeršnjem sestanku sta se japonski poslanik v Moskvi Sigemicu in ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov sporazumela o ustavitvi sovražnosti na Daljnem vzhodu. Litvinov je v razgovoru, ki je trajal tri ure predlagal:

1. Ustavitve sovražnosti dne 11. avgusta opoldne po vzhodnem času.
2. Japonske in ruske čete ostanejo na postojankah, ki so jih zavzele 10. avgusta.
3. Posebna komisija ruskih zastopnikov in po enega japonskega in mandžurskega zastopnika naj ugotovi pravo mejo na spornem področju, če pa se ne bo sporazumela, naj pride zadeva pred razsodišče.
4. Komisija naj bi poslovala na podlagi zemljevidov in pogodbe, ki sta jih podpisali Rusija in Kitajska 1. 1868.

Japonski poslanik Sigemicu je pristal na prva dva predloga, odklonil pa je predlagano razsodišče. Litvinov ni vztrajal na tretji točki ter je sprejel pripombe japonskega poslanika na znanje.

Ovire za končni sporazum

Moskva, 11. avgusta. o. Po informacijah agencije United Press, o sporazumu, ki sta ga sklenila Litvinov in japonski poslanik Sigemicu, bo takoj ustanovljena obmejna komisija, sestavljena iz štirih delegatov, dveh ruskih, enega japonskega in enega mandžurskega, ki bo skušala dogovati na osnovi ruskih in japonskih dokumentov, kje teče v spornem ozemlju prava meja med Mandžurijo, Korejo in Rusijo. Še preden je bil sklenjen sporazum o tem, sta nastali v glavnem dve težavi za ureditev tega spora. Litvinov je predlagal, da bi nevtralno komisijo vodil nevtralni razsodnik, Sigemicu pa je odločno odklonil ta predlog. Za sedaj to vprašanje še ni rešeno. Druga težava je v tem, na kateri osnovi naj se določijo definitivne meje. V pošto prihajajo stara rusko-kitajska pogodba iz leta 1868., na katero se sklicujejo Rusi in po kateri pripadajo Čangkufeng ter Kazansko jezero Rusiji, in pa dokumenti, s katerimi baje razpolaga japonska vlada, ki jih pa doslej ruski vladi še ni predložila. Glede teh dveh vprašanj čaka Sigemicu na nadaljnja navodila iz Tokija.

Olajšanje v Tokiju

Tokio, 11. avgusta. br. Agencija Domej poroča uradno, da je včeraj v Moskvi dogovorjeno premirje med Rusijo in Japonsko na mandžurski meji stopilo danes opoldne v veljavo. Dočim so se razvijale še vse dopoldne hude borbe, je opoldne prenehalo medsebojno obstreljevanje in je na vsej fronti zavladal mir. Japonska fronta je oddaljena od ruske 80 do 300 m. Vojaštvo ostane na obeh straneh na svojih sedanjih postojankah. V dobi premirja nismo dovažati na fronto novih čet.

Vest o sklenitvi premirja z Rusijo je bila sprejeta v vsej japonski javnosti z velikim olajšanjem. Listi izražajo upanje, da se bo sedaj posrečilo na miren način likvidirati spor in se izogniti nedoglednim posledicam, ki bi jih rodila rusko-japonska vojna. Možnost te vojne je vso japonsko javnost hudo vznemirjala.

Ukinitev sovražnosti je na borzi tako odjeknila. Tečaj skoraj vseh vrednostnih papirjev se je dvignil.

Samo začasno premirje

Tokio, 11. avg. o. Dobro informirani krogi zatrjujejo, da je premirje le začasno. Sigemicu je pojasnil ruski vladi, da se japonska vojska ne bo umaknila s strateško pomembnih gričev okrog Čangkufenga in Kazanskega jezera. Japonska odklanja tudi sleherno mednarodno posredovanje o tem sporu. Japonska vlada namerava predložiti komisiji svoje dokazno gradivo, po katerem naj bi omenjeno področje v resnici pripadalo Mandžuriji odnosno Koreji. V splošnem se kaže, da bo delo razmejnitvene komisije napredovalo zelo počasi.

Spopadi pred proglasitvijo premirja

Tokio, 11. avg. o. Po informacijah vojnega ministrstva so na področju okrog Čangkufenga Rusi še v pretekli noči izvršili dva napada na japonske postojanke, ki pa sta bila oba odbita, a tudi japonski protinapad se je ponesrečil.

Ko je bilo opoldne na fronti razglašeno premirje, so se Japonci in Rusi umaknili

iz svojih strelskih jarkov nazaj ter je nastal med obema vojskama kilometer širok nevtralni pas. Na področju pri Saočao-pingu je ta pas širok samo 300 m.

Zasluga Litvinova

Pariz, 11. avg. br. Vest o sklenitvi premirja med Japonsko in Rusijo objavljajo današnji francoski listi kot največjo senzacijo. Premirje je francoske kroge presenetilo, ker so računali z možnostjo, da se utegne konflikt med Rusijo in Japonsko spriču ruske bojažljivosti in japonske nepopustljivosti še bolj poostri. Dogodek to majo kot vidno olajšanje mednarodnega položaja in vidijo v tem možnost mirne poravnave spora, ne prikrivajo pa, da obstojajo še velike težave zaradi nasprotujočih si stališč Japoncev in Rusov glede spornega ozemlja. Kljub vsemu upajo, da se bo diplomaciji posrečilo doseči mirno poravnavo, in zagotavljajo izdatno podporo Francije in Anglije za dosego tega cilja. Sklenitev premirja pripisujejo francoski listi v zaslugo Litvinovu, ki se mu je posrečilo prepričati vojaške kroge o potrebi mirne poravnave tega konflikta.

Zadovoljstvo v Londonu

London, 11. avgusta. br. Sklenitev premirja med Rusi in Japonci je učinkovala kakor bomba. Listi objavljajo vesti o ustavitvi sovražnosti kot največjo senzacijo in ne prikrivajo velikega zadovoljstva spriču takega razvoja stvari. »Times« podčrtava, da je to uspeh ruske diplomacije, in čestita Litvinovu. Londonski krogi so prepričani, da bo sedaj prišlo do sporazuma v vseh spornih zadevah ter objublja vso podporo Anglije za mirno rešitev vseh sporov. Po informacijah londonskega tiska se bo takoj sestala posebna komisija, ki bo nemudoma začela delo, da sklene dogovor o spornih vprašanjih in izvede novo razmejitev med Rusijo in Mandžurijo.

Italija in dogodki na Daljnem vzhodu

London, 11. avgusta. b. Reuter poroča iz Rima, da so bili italijanski uradni kro-

gi od vsega začetka za mirno rešitev rusko-japonskega spora, četudi bi se to po protiruskem pisanju italijanskih listov morda ne zdelo. Ostalo je doslej tudi odprto vprašanje, ali bi Italija v primeru resnega konflikta med obema veleilama na Daljnem Vzhodu Japonsko moralno podpirala. Isti dvom je slej ko prej ostal tudi glede nemškega zadržanja v takem primeru, kajti nemški list o razgovoru japonskega veleposlanika v Berlinu z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom sploh niso poročali. Samo japonski list »Asahi« je iz tega razgovora izjavjal, da bi Nemčija v primeru resnega spora ne le moralno, temveč tudi drugače podpirala Japonsko.

Blücherjeve izjave

London, 11. avg. o. Na vprašanje angleških novinarjev je vrhovni poveljnik ruske vojske na Daljnem vzhodu, maršal Blücher, izjavil o položaju: Jaz sem vojak, zato ne morete od mene pričakovati kakršnih političnih izjav. Edino, kar lahko vojak izpove, je vera v zmago. Res je naša vojska na Daljnem vzhodu sposobna braniti rusko mejo, če bi bili spopadi neizbežni. Rusija se ne boji napadov. Naše obmejne utrde so dobro opremljene s težkim topništvom in jih zlepa ni mogoče zavzeti.

„Spodobna lekcija“

Moskva, 11. avgusta. b. Oficiozni organ sovjetske vlade »Journal de Moscou« objavlja komentar k razvoju rusko-japonskega spora zaradi Čangkufenga, v katerem poudarja med drugim: Japonski vojaški krogi so prešli spodobno lekcijo. Vsekakor se zdi verjetno, da bosta generalna štaba kvantunske in korejske armade skupno z japonsko vlado temeljito proučila pomen izjav, ki jih je v nedeljo dal japonskemu poslaniku Litvinov. Sovjetska vlada nikakor ni voljna, mirno prenašati, da bi kdorkoli brez kazni in kadar bi se mu ljubilo, napadal naše pogranične straže ali zasedal naše ozemlje s svojimi četami, ker je v takih primerih trdno odločena, da nastopi z vso odločnostjo in z uporabo tankov in letal. Ako bodo japonski vojniki v času, ko japonska diplomacija proučuje povsem jasne in naravne pogoje za mirno poravnavo spora, spet prešli v napad, morajo pričakovati najhujši odpor. V nasprotnem primeru pa je izravnavna spora, ki je nastal zaradi njih akcije, seveda mogoča.

Velik pomen potovanja kralja Borisa na zapad

Bolgarija spada v okvir gospodarske akcije Anglije in Francije na Balkanu

Praga, 11. avgusta. b. Oficiozna »Prager Presse« objavlja na uvodnem mestu članek svojega sofijskega poročevalca o potovanju bolgarskega kralja, ki se trenutno mudi v Italiji, v Pariz in London. Kralj potuje, kakor običajno, inkognito kot grof Rilski. Navzlic strogo zasebnemu značaju njegovega potovanja pa ne bo kralj opustil prilike za razgovore z zapadnoevropskimi državniki, kakor je to doslej vselej storil. Nekatera nova dejstva in dogodki dajejo celo sedanjemu njegovemu potovanju v inozemstvo še prav poseben pomen in poudarek. Na prvem mestu je tu potrebno omeniti zlasti solunski sporazum, pri katerem sta obe zapadni veleilci, posebno Anglija, igrali važno vlogo. Že nekaj dni nato se je pokazalo, da spada tudi Bolgarija v krog gospodarske akcije Anglije in Francije. Francoski finančniki so Bolgariji že dovolili večji kredit, te dni pa se podob-

na pogajanja vodijo tudi z angleškimi finančnimi krogi. Angleško posojilo bo služilo večinoma za bolgarsko oborožitev, pričakovati pa je, da bosta tako Francija kakor Anglija povečali obremenitvi svoj uvoz iz Bolgarije.

V bolgarskih krogih so vse te akcije zbudile veliko veselje in zadovoljstvo, ki utegne biti v bližnjih mesecih še večje. Zdi se namreč zelo verjetno, da se bo francoski zunanji minister Bonnet v zvezi s svojim potovanjem v Ankaru in Atene ustavil nekaj časa tudi v Sofiji. Pomen tega obiska bi bil tem večji, ker bi bil Bonnet prvi francoski državnik na uradnem obisku v Bolgariji po vojni. Je potemtakem povsem naravno in razumljivo, ako pripisujejo v sofijskih političnih krogih sedanjemu potovanju bolgarskega kralja v Pariz in London še prav posebno važnost.

Osem novinarjev žrtev letalske katastrofe

Budimpešta, 11. avg. o. Včeraj popoldne se je pripetila na letališču v Hajduszobozslu pri Debrecinu strašna letalska katastrofa, ki je zahtevala 12 človeških žrtev, med katerimi je 8 madžarskih novinarjev, poročevalcev budimpeštanskih dnevnikov. O katastrofi je bilo mogoče zvedeti naslednje podrobnosti:

V Debrecinu in po nekaterih drugih krajih so bile velike slavnosti v spomin na madžarskega kralja sv. Stefana. Svedčanosti se je udeležilo tudi precej ljudi iz Budimpešte in je prispela tudi skupina

madžarskih novinarjev s posebnim letalom. Popoldne so se novinarji zopet zbrali na letališču v Hajduszobozslu, da bi se vrnili v Budimpešto in še o pravem času pripravili svoja poročila za liste. Letalo se je že dvignilo 200 m visoko, ko je nenadno izgubilo ravnotežje in tresčilo na tla. Letalo je razbito, vseh 12 ljudi, ki so bili v njem, pa se je ubilo. Njihova trupla so bila strašno razmesarjena. Poleg 8 novinarjev so izgubili življenje tudi štirje člani posadke letala.

nje, kako regulirati likvidacijo židovskega problema v smeri kolonizacije židov v določenih deželah in sicer kolonizacije v smeri naseljevanja na kmetih.

Ogromne težave se pojavljajo tedaj pred onimi, ki so se lotili vprašanja, kako rešiti židovski begunski problem. Toda naglasiti je treba, da so nekateri delegati že v dosedanjem naglasili, da more pravo in dokončno rešitev prineesti samo ona solucija, ki se povsem realno loti problema kako začeti z naseljevanjem židov v poljedelskem poklicu. Seveda je to naloga, ki zahteva ogromnega truda, zato so se tudi v Londonu na drugi konferenci zaključili in diskusije gibali okrog bližnjih in neposrednih problemov, kako oskrbeti z najpotrebnejšim židovske begunce, ki tako rekoč sproti dohajajo iz nemških dežel. Toda reševanje glavnega problema se s tem ne odlaga.

Angleške urgence v Burgosu

Če Francova vlada ne bo odgovorila v prihodnjih dneh na predloge o umiku prostovoljcev, bosta Anglija in Francija podvzeli skupno demaršo

Burgos, 11. avg. br. Angleški generalni agent v Burgosu, Hodgeson, je danes ponovno urgiral pri Francovi vladi odgovor na noto glede umika tujih prostovoljcev. Kakor prej so Francovci tudi tokrat zagotavljali, da je zavlačenje odgovora posledica temeljitega proučevanja komplicirane problema ter bo burgoška vlada, ki ji ne manjka dobre volje, odgovorila takoj, ko zavzame svoje končno stališče. V angleških krogih vidijo v tem zavlačevanju zgolj manever, s katerim skuša Franco zavleči umik tujih prostovoljcev, dokler ne bi izvojeval kake odločilne zmage. Kakor zatrjujejo, bosta angleška in francoska vlada podvzeli v Burgosu skupno demaršo, če v prihodnjih dneh ne bo pričakovanega odgovora.

Pariz, 11. avg. AA. V zvezi s pasivnim zadržanjem generala Franca nasproti britanskemu načrtu vprašuje »Epoque«, kdo more svetovati generalu Franca njegov vztrajni molk? Čim bolj hiti čas, tem manj upanja je, da bi britansko-italijanski dogovor stopil v veljavo. Kampanja tistih, ki zahtevajo na francoskem odprtitev pirenejske meje, dobiva v tem molku samo nove argumente.

Leon Blum piše v »Populaire«: Umik prostovoljcev je popolnoma odvisen od ustavitve sovražnosti. Anglija in Francija sta na obe strani pripravili teren, da se takoj odpokličejo prostovoljci, kakor hitro pride do premirja. Šele po sklenjenem premirju bi mednarodni odbori mogli delati neovirano in korektno. Na koncu svojega članka izjavlja Blum, da so to njegove osebne misli.

Pariz, 11. avg. o. V Bayonu sta se sestala francoski podprefekt Dagneron in general Santaver, vojaški guverner Iruna. Razpravljala sta o nekaterih vprašanjih v zvezi s francosko nevtralnostno politiko. Francoska vlada je obvestila vlado v Burgosu, da bo ponovno otvorila pirenejsko mejo, če ne bo takoj odgovorila na noto nevtralnostnega odbora o angleških načrtih za ureditev španskega problema. Dagneron je generala Santavra posebej opozoril, da je francoska vlada z omenjeno svojo noto mislila povsem resno.

Zahteve španske vlade v Ženevi

Ženeva, 11. avg. br. Španska republikanska vlada je poslala generalnemu tajništvu Društva narodov brzojavno zahtevo, naj postavi na dnevni red prihodnjega zasedanja sveta odnosno skupščine Društva narodov vprašanje zaštite civilnega prebivalstva pred letalskimi napadi.

Companys odpotoval v Francijo

Pariz, 11. avg. br. Uradno potrjujejo, da je predsednik katalonske vlade Companys danes odpotoval z avtomobilom iz Barcelo-

ne v Francijo. Mejo je preporočil pri Perpignanu. Kakšen je namen tega potovanja, še ni znano.

Valencija zopet bombardirana

Valencija, 11. avg. br. Dopoldne je pet francoskih letal ponovno bombardiralo Valencijo. Na mesto so vrgla 50 težkih bomb, ki pa niso povzročile posebne škode. Človeških žrtev ni bilo.

Francova ofenziva v Estremaduri

Bilbao, 11. avg. AA. Nacionalistična ofenziva na estremadurski fronti se je včeraj nadaljevala z velikim uspehom. Nekateri oddelki so prodri do 10 km globoko in zavzeli važne postojanke, med drugimi tudi kraj Almorehon. V odseku pri Herreri del Duque so oddelki generala Saliqueta prodri po precej srditih bojih in zaplenili mnogo vojnega materiala.

Salamanca, 11. avg. AA. Vrhovno nacionalistično poveljstvo poroča: V odseku pri Ebru so naše čete izvedle zelo pomembno vojaško operacijo ter zavzele nekaj važnih postojank. Naše topništvo in strojnica so prizadeli sovražniki težke izgube. Zanimalo smo več sto sovražnih vojakov. Naše osrednje sile na estremadurskem bojišču so med rekama Gargarita in Gvadiana prišle 12 km daleč na sovražno ozemlje. Ko so zlomile sovražni odpor, so zavzele vasi Kasas in Don Pedro ter nekaj drugih postojank, med drugimi Los Molinos, Los Rosales, Media, Legua, Mesas Grandes in Las Lovillas. Naše čete so na južnem bojišču z izrednim uspehom nadaljevale svoje prodiranje, ki so ga včeraj začele pri Castureju, kjer so zavzele nekaj vasi in višinskih postojank. Na bojišču je obležalo veliko število republikanskih vojakov. Zaplenili smo tudi veliko količino vojnega materiala. V noči od 8. na 9. avgust so naša letala bombardirala vojaške objekte v pristanišču Valenciji ter v Ampoili.

Angleški politik pri Ribbentropu

Berlin, 11. avgusta. b. Lord Allen, član narodne laburistične stranke, ki sodeluje z vlado, se mudi že nekaj dni v Nemčiji na študijskem potovanju. Včeraj je angleškega politika sprejel zunanji minister Ribbentrop. Po nekaterih verzijah se je njun razgovor nanašal v prvi vrsti na Runcimanovo mislijo ter na češkoslovski problem, bil pa je seveda samo informativnega značaja. Lord Allen je znan kot velik prijatelj Nemčije. Nekoliko nevolje je v nemških krogih zbudil samo njegov nedavni govor v lordski zbornici, kjer se je zavzel za to, da bi Nemčija priznala židom položaj zaščitene manjšine in jim tako omogočila njih obstanek v rajhu. Verjetno je, da bo lord Allen sprejel tudi kancelar Hitlerja.

Pogajanja v Pragi

Nemška letala nad češkoslovaškim ozemljem

Praga, 11. avgusta. h. Popolne se je začelo v poslanski zbornici veliko posvetovanje skupnega odbora koalicijskih strank, na katerem je ministrski predsednik dr. Hodža podrobno poročal o pogajanjih v zadnjih tednih. Posvetovanj sta se udeležila tudi predsednika obeh zbornic, Malypetr in Soukup.

Sudetski zastopniki pri angleškemu posredovalcu

Praga, 11. avgusta. h. Dineja, ki ga je snoči v družabnem klubu priredil ministrski predsednik dr. Hodža na čast lorda Runcimana in njegove soproge, so se udeležili bivši poslanec Peto, zunanji minister Krofta, prosvetni minister Franke in angleški poslanik Newton. Danes dopoldne je lord Runciman ponovno sprejel zastopnike sudetsko-nemške stranke in vzel na znanje njihova pojasnila glede sporeda nadaljnjih pogajanj. Opoldne sta bila lord Runciman in soproga na obedu na angleškem poslanstvu.

Čsl. protest v Berlinu

Praga, 11. avgusta. h. Medtem ko je moralo večerjati nekdo nemško vojaško letalo, ki ga je vodil gojenec nemške letalske šole bolgarske narodnosti, za silo pristati na letališču v Libercu, je danes ponovno eno izmed nemških letal preletelo češkoslovaško mejo. To je že 78. primer podobne kršitve obmejnih določb od 1. maja dalje. Davi ob 7.30 je med Krmovom in Opavo že zopet preletelo češkoslovaško mejo nemško vojaško letalo in letelo okoli 35 km daleč v notranjost države, nato pa se je obrnilo in blizu Krmova zopet izginilo proti Nemčiji. Pri tem letalu so prvič opazili, da se je skušal letalec z umetno meglo skriti, kar pa se mu ni posrečilo.

Praga, 11. avgusta. h. Češkoslovaški odpravnik poslov v Berlinu je dobil nalog, naj protestira pri nemški državni vladi zaradi zopetne kršitve češkoslovaške meje. Letalo, ki je moralo večerjati za silo pristati v Libercu, je vojaško letalo z oznako D-1tne in ga je vodil bolgarski državljani Dragomir Simotov, ki je absolvent vojaške šole v Sofiji in je zdaj obiskoval nemško pilotsko šolo v Kaufbeurenu pri Münchnu. Bolgar je letel od Münchena v Leipzig, tamkaj pristal in z drugim letalom ter listinami nekake nemškega letalca odletel nad Češkoslovaško. Češkoslovaška oblastva so odredila, da se pilot in letalo izpustita.

„Maršal z železno masko“

Rusko-japonski spor je zbudil veliko zanimanje mednarodnih krogov za osebnost maršala Blücherja, vrhovnega poveljnika ruske daljnovežhodne armade. Francoski publicist Henry Rollin je v seriji svojih reportaž iz Rusije objavil te dni v pariškem »Tempsu« o »maršalu z železno masko«, kakor imenuje Blücherja, zanimive podrobnosti, ki jih v izvešču tudi našim čitateljem podajamo.

V noči med 30. in 31. julijem, ko so japonske čete navale na doslej neznani hrib, je bil svetovni mir takorekoc odvisen samo od hladnokrvnosti, ki jo je znal ohraniti maršal Blücher, mož, ki je v razdalji kakih 7600 km od svoje vlade nosil te dni veliko odgovornost. Kakšen je dejanski obseg japonskega napada, kako naj se nanj odgovori, predvsem pa, kaj mislijo v Moskvi, to so bila vprašanja, ki si jih je tedaj moral postaviti. Doslej se je Blücher vselej izkazal: znal je prenesti še tako nepričakovane položaje in jim biti kos; pomagala mu je pri tem njegova improvizacijska sposobnost. V težkih trenutkih je našel vedno pravo rešitev.

Kdo je Blücher? Njegova preteklost je zavita v temo, ki jo samo bujna fantazija kakršna se spleta okoli njegove osebe, skuša prenesti. Odtod različni nazivi, ki jih dajejo v Rusiji temu odločnemu, energičnemu vojaku: »enigmatični kapitan«, »general Nemo«, »skrivnostni maršal«, »maršal z železno masko« itd. Nekateri menijo, da je Blücher bivši oficir avstrijskega generalnega štaba ali nemške cesarske straže, če ne celo naslednik generala Blücherja, znanega iz bitke pri Waterlooju. Drugi spet mislijo, da je najbrž le bivši carski oficir, ki služi danes pod drugačnim imenom v rdeči armadi.

V resnici pa Blücherjeva preteklost že dolgo ni več tajnost. Blücher je bil pred revolucijo čisto navaden ruski kmet, ki ga je revolucija dvignila na površje. Njegovo popolno ime je Vasilij Konstantinovič Blücher. Ena izmed poslednjih uradnih biografij maršala Blücherja, ki je bila izdana ob priliki njegove izvolitve za poslanca v vrhovni sovjetski svet za okraj Vorošilovsk (prejšnji Nikolsk-Usurisk), ugotavlja, da

na svobodo. Letalo so opremili z gorivom in je nato v spremstvu češkega letala z orožniki odletelo nazaj na mejo.

Runcimanovi prvi vtisi

Pariz, 11. avg. h. (Jutrana vest). V Parizu močno ugrabijo o včerajšnjem razgovoru med Chamberlainom in lordom Halifaxom, o katerem menijo, da se je v glavnem nanašal na češkoslovaški problem. »Figaro« meni, da dobiva Foreign Office vsak dan od angleškega poslanstva v Pragi podrobna poročila, vendar pa do zdaj po mnenju njegovega dopisnika še niso dospele nobene točne informacije o prvih pogajanjih lorda Runcimana. V ostalem zatrjujejo v nekaterih krogih, da je angleški posredovalec v osebnem pismu sporočil ministrskemu predsedniku Chamberlainu vtise, ki jih je mogel zbrati prvi teden v Pragi. Neodvisnost češkoslovaške, tako piše londonski dopisnik »Figara«, je mnogo bolj odvisna od njene gospodarske neodvisnosti, kakor pa od njene narodnostne statuta, kolikor je mogel do zdaj opaziti lord Runciman. Angleški posredovalec gotovo ni izpustil iz vida, da je bilo nedavno naročeno posebnemu odboru trgovinskega ministrstva, naj natančno preišče gospodarski položaj v Srednji Evropi. List »Ordre« je mnenja, da v Londonu ne prikrivajo naziranja, da imajo ključ za rešitev situacije vse prej v Berlinu, kakor v Pragi. Z nemško časopisno kampanjo proti Čehom se bavi tudi L'Ouvreur, ki opisuje med drugim tudi incident v Glaserwalde in pravi, da je dal ta dogodek mnogo misliti in je predvsem dokazal, da Konrad Henlein nima za seboj vseh Nemcev na Češkoslovaškem.

Pogreb umorjenega sudetskega Nemca

Praga, 11. avg. h. Danes je bil v Hartmanicah pogreb umorjenega sudetskega Nemca Baverla, ki je potekel v popolnem miru in redu. Konrad Henlein je dal na grob položiti venec, nagrobni govor pa je imel njegov zastopnik dr. Frank.

Podjetja se selijo iz sudetskih pokrajin

Praga, 11. avg. h. Zaradi silne agitacije sudetsko-nemške stranke v omejenih krajih se je v zadnjih tednih 170 podjetij, večinoma manjših in srednjih obratov, preselilo v notranjost države.

je bil rojen v Pošehoniji leta 1889 — blizu se potemtakem svojemu petdesetemu letu. Njegova politična kariera se je začela že leta 1910, ko je kot delavec v mestu, kamor se je vselil z dežele, zanimal vstajo in bil nato obsojen na dve leti ječe. Splošni ugled pa si je pridobil šele kasneje s svojimi vojaškimi nastopi, ki so zbudili veliko pozornost.

Revolucija ga je našla v Samari, kjer se je novemu sovjetskemu režimu uprl kozaški ataman Dutov. Vodstvo sovjetskih čet, ki jih je bilo treba povsem nanovo organizirati, je takoj prevzel Blücher in se izkazal za dobrega vojskovodjo. Nove uspehe je dosegel na čelu tretje sovjetske armade v Permu, nato na Uralu in drugod, popolno vojaško slavo pa so mu prinesli njegovi uspehi proti Kolčaku in Wranglu. Glas o njegovi vojaški sposobnosti so nato potrdili še njegovi uspehi na Daljnem vzhodu in v Mongoliji, kjer je prisilil h kapitulaciji barona Ungern-Sternberga, samozvestnega mongolskega despota, v čigar žilah se je pretakala madžarska, nemška in ruska kri. Dne 14. februarja 1922 je v svoji akciji čiščenja na Daljnem vzhodu zasedel Habarovsk, 11 dni nato pa Vladivostok in obalo ob Pacifiku, ki so jo Japonci evakuirali.

Pet let ni bilo nato nobenega glasu o njem. Sedaj je znano, da se je Blücher od leta 1924 do leta 1929 mudil kot general Ga-Lin Borodin na Kitajskem, kjer je pomagal Sunjatsenu v njegovi akciji za raztegnitev vpliva in moči kantonske vlade na severno Kitajsko. Leta 1929 je bil nekaj časa vojaški ataše v Berlinu, še isto leto pa je spet odpotoval na Daljni vzhod, kjer je prevzel organizacijo rdeče vojske med Bajkalskim jezerom in Pacifikom. Njegov načrt je bil, da ustvari na tem ozemlju povsem samostojno suhozemno, zračno in pomorske vojske sile, ki bi ne potrebovale pomoči iz ostale Rusije, tako da bi bila Rusija vojaško razdeljena v dva samostojna dela: zapadni del bi lahko živel v miru, ko bi se vzhodni bojeval in narobe. Vprašanje je, zaključuje Henry Rollin svoj članek, ali pakt med Berlinom in Tokijem še vedno dopušča takšno razdelitev?

Beležke

Shodi JNS

V vrbaski banovini se mudi že nekaj tednov neumorni narodni poslanec dr. Srpkov Vukanović. Priredil je že celo vrsto shodov in konferenc, ki so bile vse lepo obiskane. Zadnje dni je govoril na shodih JNS v Bihaču, Foči in Prozoru. Zanimivo je, da njegove shode posejajo tako pravoslavni, kakor katoličani, po neke pa celo muslimani.

Narodni poslanec Dušan Ivančević je govoril na shodih JNS v Gračacu in Veliki Popini v Liki.

Dr. Maček ostane tri dni v Beogradu

V sredo dopoldne je bila seja delovnega odbora beogradskega združenja opozicije, katere so se udeležili tudi šefi posameznih skupin. Na sestanku je bil odobren program za sprejem dr. Mačka, ki bo ostal v Beogradu tri dni.

V beogradske politične kroge je vzbudila precejšnjo pozornost vest, da je izstopil iz Glavnega odbora bivše radikalne stranke dr. Jovan Radonjić. Beograsko »Vreme« ve v zvezi s to ostavko povedati, da se bo dr. Radonjić pridružil sedaj JRZ.

V sredo dopoldne je dospel v Knjaževac bivši minister Krsta Miletić. Po konferenci s pristaši beogradske združene opozicije je odšel k Aci Stanojeviću, s katerim je konferiral nad dve uri. Razpravljala sta o vsebini deklaracije, ki bo sprejeta na zboru delegatov beogradske združene opozicije ob priliki dr. Mačkovega obiska.

Odgovornost v politiki

V zagrebških »Jugoslovenskih novinah« je napisal mladi dalmatinski narodni poslanec inž. Manfred Paštrović nekaj krepkih besed o morali odgovornosti v politiki. Njegova izjava je na tem bolj zanimiva, ker je bil on tudi eden iz tistih, ki naj bi pomozil vrste »kupljenih mrtvih duš«, a je vse slične poskuse najodločnejše zavrnil. Inž. Paštrović pravi, »da postaja pomanjkanje moralne odgovornosti odlika vedno večjega števila naših političnih ljudi. Vedno pogostejše srečujemo po naših cestah ljudi, ki so preko noči spremenili svoje politično prepričanje, ter se, kakor pravijo, »evolucionirajo«. Zanimivo pa je, da se evolucionirajo skoraj vedno na stran trenutne konjunkturo, nikoli pa k opoziciji. Te ljudi prav nič ne moti, da so preko noči grozili svoje politično prepričanje in prijatelje, s katerimi so se do včeraj borili rame ob ramo. Zato je danes najtežja bolezen našega političnega življenja pomanjkanje moralne odgovornosti. Vsi pošteni ljudje se morajo prijeti truditi, da bo v našem političnem življenju zopet zavladala morala politične odgovornosti. Prvi korak k temu naj bo izoliranje vseh teh političnih pilpogac. Očistimo naše javno življenje od »okretnih in sposobnih konjunkturistov«.

Tudi med Slovenci ne manjka takih evolucionistov. Naj omenimo samo gospode narodne poslance, ki so svoje dni kričali do hripavosti hosana Jevtiću in dr. Marušiću, danes pa služijo za neme statiste pri prireditvah, na katerih se vsiljuje ogenj in žveplo na njihove doverljajše politične vzore in »firerje«. O ljudih, ki so skozi 20 let prisegali na načelo narodnega in državnega edinstva, danes pa prepričujejo svoje prijatelje, da smo trije posebni narodi, niti ne govorimo.

„Samoupravine“ pridige

Za zagrebških »Obrzom« je zopet enkrat glavni organ JRZ, centralistična »Samouprava«, v uvodniku znova pokopala Jugoslovensko nacionalno stranko. Pri tem pa je napisala nekaj besed in misli, ki tako služijo, da jih zabeležimo tudi mi. Tako pravi med drugim »Samouprava«: »Politika, ki je brez etične podlage in prave vsebine, ni nobena politika. Med narodom, ki ki je tako ponosen na svoje politično preteklost, kakor je naš, se ne more voditi politika zavezanih oči. Naš narod hoče biti obveščen o vsem ter želi vplivati na tok političnih dogodkov«.

Jugoslovenski narod bi bil »Samoupravi« zelo hvaležen, če bi poskrbela tudi za to, da prično resno razmišljati o njenih političnih sentencah tisti, ki so ji najbližji in najbolj potrebni slinih moralnih pridig.

Pamflet „Hrvatske Straže“

Glasilo hrvatske Katoliške akcije, »Hrvatske Straže«, se je strahovito razburila, ker smo zabeležili, kako jadrkuje zaradi svojega slabega finančnega stanja. V svoji sveti jezi nas je naglala s »parastiti, ki žive od raznih kapitalov, ki polze skozi tajne kanale«. Hinaško vprašuje organ Katoliške akcije: »Koliko je zaslužilo »Jutro« za časa svojih režimov« in besediči o nekih »tujih milijonih, zavoljo katerih smo postali grobokop slovenskega naroda in da smo napolnili svoje vreče z denarjem«. Še več! »Jutro« je dalo po svojih levčarskih prijateljih vreči bombo pred redakcijo »Hrvatske Straže«. Končno še grozi zgledni katoliški list v svojem pamfletu: »Naj ti parastiti molče, ker bodo sicer prejeli svoj odgovor, če samo zinejo«.

Nam je ton, ki se ga poslužuje »Hrvatska Straža«, odvraten. Saj je bilo o njem tudi dovolj govora na zadnji škofovski konferenci. Zato prehajamo preko njenih izbranih cvetk s pomilovanjem. Pozivamo pa gospode okoli »Hrvatske Straže«, naj dokažejo, da li je »Jutro« ves čas svojega izhajanja prejelo eno samo paro od kateregakoli režima, ali od kateregakoli tujega kapitala. Mi smo prijatelji jasnih računov in zato naj gospodje, ki nekaj groze, sedaj tudi odkrito in pošteno govorijo. Ako bodo molčali, potem jih moramo pač smatrati za navadne obrekovalce in grde grešnike proti sami božji postavi, ki tako krepko prepoveduje: Ne laži! In če je kdo med nami dolžan izpolnjevati božjo postavu, potem so to gospodje okoli »Hrvatske Straže«, ki so njeni poklicni propovedniki.

Francoski katoličani o svobodi

V Ruenu je bil nedavno socialni teden francoskih katoličanov. Pri tej priliki je predčital predsednik »Socialna tedna«, Evgen Duthoit, resolucijo o svobodi, ki je imela 12 točk. Med drugim ugotavlja francoski katoličani, »da je najboljši način za ohranitev svobode, ako jih uporabljamo tako, da so koristne za splošno blaginjo. Spoštovanje dane besede in po-

Delo za povzdigo tujkega prometa v Mariboru

Z občnega zbora mariborske Tujko-prometne zveze

Maribor, 11. avgusta. V hotelu »Orele« ki bil danes dopoldne XII. redni občni zbor Tujko-prometne zveze v Mariboru, ki ga je otvoril in vodil za služni predsednik inž. Vladimir Slajmer. Po uvodnih formalnostih je prisrčno pozdravil številne delegate, zastopnike banke uprave v Ljubljani dr. Žižka, Sotlerja in inž. Waneka kakor tudi druge odlične predstavnike javnosti. Nato je predlagal, naj se pošljejo pozdravne brzojavke ministru za trgovino dr. Vrbančiču ter pomočniku železniške generalne direkcije g. Cugmuku.

V kratkih besedah je predsednik inž. Slajmer orisal nato delovanje Tujko-prometne zveze v preteklem letu. Institucija Tujko-prometne zveze v Mariboru je za Maribor zelo važna že zaradi tega, ker postaja mesto iz dneva v dan bolj odvisno od tujkega prometa. Pred vojno Maribor ni poznal te institucije, saj je bila ustanovljena šele pred 11 leti. V tej razmeroma kratki dobi se je krepko razvila in si je lani tudi uredila nove prostore, ki so mestu v okras in ponos.

Pregledno poročilo o poslovanju zveze je podal ravatelj g. Loos, ki je med drugim izjavil: L. 1936 je obiskalo naše kraje 687.326 domačih turistov, lani je pa število padlo na 634.038, torej za približno 8%. Na drugi strani se je zvišalo število nočnih od 3.571.509 v l. 1936 na 3.674.157 lani, torej za 3%. Razvoju našega tujkega vprašanja posveča zveza največjo pažnjo in če se bo nadaljevalo v tem pravcu, uspehi ne bodo izostali. V kolikor jih ni, so temu krive fiskalne in politične razmere. Po cenitvi tujko-prometnega odeska ministrstva za trgovino in industrijo so znašali dohodki našega narodnega gospodarstva od tujkega prometa lani 550 milijonov din od domačih turistov, in približno 340 milijonov od inozemskih turistov, skupni dohodki povprečno 850 milijonov din letno. Videti je, da prihaja iz inozemstva trikrat več tujcev nego odhaja naših ljudi v inozemstvo, tako da gre približno 150 milijonov din v našo korist. Razvoj tujkega prometa v dravski banovini v preteklem letu je bil zadovoljiv in lahko trdimo, da je imel lep gospodarski efekt in ni zaostal za onim iz

l. 1936. To je razveseljiv uspeh, zlasti če upoštevamo številne težkoče in ovire. V preteklem letu je obiskalo Slovenijo 190.652 tujcev namr 179.387 v l. 1936, torej za 11.285 več, medtem ko je število nočnih za malenkost nazadovalo od 999.387 na 998.732. Glede izgledov letošnje tujko-prometne sezone moramo reči, da so iste težkoče kakor lani, razen tega pa se moramo zavedati, da je priključitev Avstrije k Nemčiji neugodno vplivala na naš tujski promet. Dotok gostov iz Avstrije je nekoliko nazadovljal in dokler ne bodo urejene naše notranje gospodarske razmere ter tudi dosežen sporazum glede deviz, ni računati na večji priliv Avstrijcev. Upati je, da bo morebitni izpad gostov iz Avstrije kompenziran z večjim številom gostov iz Nemčije in z večjim dotokom iz Madžarske in Italije.

Zveza je podvzela veliko propagandno akcijo na Madžarskem za obisk naših letovišč, zlasti zdravilišč, in pričakovati je, da uspeh ne bo izostal. Tudi za povečanje števila obiskovalcev iz Italije je mnogo izgledov, ker se tako naša kakor italijanske oblasti trudijo, da odstranijo obstoječe ovire za živahen tujski promet. Sploh je zveza podvzela vse korake, ki so bili potrebni za čim večji razvoj našega tujkega prometa.

Ravnatelj g. Loos je nato še podal tajniško poročilo, iz katerega je posneti, da znaša zvezino promerženje 644.768.69 din.

V imenu nadzornega odbora je poročal g. Zavadal iz Ptuja, ki je predlagal odbor razrešnice, kar je bilo sprejeto. Predlagal je tudi, naj se v delovni program vnese zahteva za izboljšanje ceste Maribor—Ptuj—Čakovce—madžarska meja.

Sledile so nadomestne volitve ene tretjine izrebranih odborikov. Po žrebu so izpadli gg. Klefiš, dr. Lipold, Miloš Oset in ravnatelj šubice, na predlog predsednika inž. Slajmerja so bili pa ponovno izvoljeni v odbor v priznanje zasluga za delo na tujko-prometnem polju. Ravatelj Loos je podal še smernice bodočega dela, nato so pa govorili razni delegati o raznih aktualnih vprašanjih. Skupščino je pozdravil v imenu Zveze za tujski promet dr. Žižek iz Ljubljane in za mestno občino dr. Rodošek.

Seja vlade

Beograd, 11. avgusta. AA. Nocoj je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom dr. Stojadinovića. Na seji so razpravljali o tekočih zadevah in so sklenili:

1. da se na predlog ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje dovolji državna podpora 750.000 din za dograditev Zakladne bolnice v Zagrebu, in

2. da se na predlog notranjega ministra zavrne prošnja poslanca Milana Petkovića in tovarišev za ustanovitev nove stranke pod imenom »Kmetstvo in nacionalno gibanje«.

Dr. Vrhunec pri ministru za javna dela

Beograd, 11. avg. e. Predsednika društva za ceste v Ljubljani, g. dr. Vinka Vrhunca, je danes sprejel minister za javna dela Dobrovoje Stošević, ki je z njim govoril o cestnih vprašanjih v dravski banovini. Minister je izjavil, da se bodo cestna dela v dravski banovini pospešila. Za 5. septembra je razpisana licitacija za modernizacijo ceste Jeperca—Kranj v dolžini 10 km, za kar znašajo proračunski izdatki 13.2 milijona din. V tem odesku bodo gradili betonske ceste. Druga modernizacijska dela se bodo razpisala, čim bodo na razpolago razni za to potrebni elaborati in jih bo ministarstvo odobrilo.

Tečaj za telovadne učiteljice

Beograd, 11. avg. e. Včeraj se je pričel tečaj za telovadne učiteljice, ki ga je organiziralo ministarstvo za telesno vzgojo naroda in ga vodi strokovna referentka ministrstva Milica Seta. Tečaj bo trajal 14 dni. Obiskuje ga 33 učiteljic.

Potres v zagrebški okolici

Zagreb, 11. avg. o. Snoči je nastal v neposredni bližini Zagreba lokalni potres, ki eicer ni povzročil nikake škode in tudi ni zahteval človeških žrtv, a je vendar zlasti v sanatoriju na Brstovcu hudo razburil bolnike in nameštence. Potres so zabeležili seismografski aparati zagrebškega geofizičnega zavoda ob 19. uri 57 min in 21 sek. Epicenter potresa je bil 12 km v severni smeri od zagrebškega središča. Potres je trajal z več presledki 10 minut. Tla so se neznatno premikala v smeri proti Zagrebiški gori.

Nov tržaški župan

Milan, 11. avgusta. AA. Po ostavki tržaškega župana Salema, ki je žid, je bil imenovan za njegovega naslednika dosedanj njegov pomočnik Francesco Marcucci.

pisa, spoštovanje sodb, spadajo med bitne elemente družabnega reda. Znamenje moralnega propadanja je, če ljudje kršijo neprestano dane besede, če to zahtevajo njihovi posebni interesi. Za razvoj svobode so potrebne primerne prilike. V zračju sovrastva je neizbežno, da bodo ljudje zlorabljali svojo oblast in moč za uničevanje protivnikov in tekmecev. Naloga katoličanov je, da na katoliški način uporabljajo svobodo z izkazovanjem ljubezni, te božanske topline.«

Ostavke v vodstvu »Zbora«

V vodstvu Ljotičevega »Zbora« ni vse v redu. Po eksodusu glavnega ideologa Zborašev Danila Gregorića, ki je danes eden glavnih organizatorjev omladine JRZ, član upravnega odbora Pošte hranilnice ter so-trudnik glavnega organa JRZ »Samouprave«, odhajajo iz vodstva počasi tudi drugi moške. Tako je sporečil te dni voditelju »Zbora«, Dimitriju Ljotiču, znani šibeniški odvetnik dr. Čedomir Medini, da izstopa iz vodstva »Zbora« in da odlaga starejšino organizacije za šibeniško okolico. Dr. Medini se miali menda docela umakniti iz politike.

Francosko-turško sodelovanje

Pariz, 11. avgusta. o. Francoski zunanji minister Bonnet bo odpotoval, kakor je bilo določeno pri poslednjih diplomatskih razgovorih med Turčijo in Francijo, dne 20. t. m. v Ankaru, kjer bo podpisal novo francosko-turško pogodbo o prijateljstvu in medsebojni pomoči. Med tem so se tudi že pričela pogajanja za tesnejše gospodarsko sodelovanje med obema državama. Po nekaterih informacijah je francoska vlada pripravljena jamčiti za večje turške nakupe v Franciji.

Iz državne službe

Beograd, 11. avg. e. V carinski službi so bili premešeni: višji inspektor Bogdan Bogdan Cvitković iz Maribora v Dubrovnik, višji kontrolorji Stevan Radosavljević v Zensie in Janko Lušin iz Vršca v Beograd, Stanko Cvjetić iz Koprivnice v Ljubljano, Edvard Vagazzi iz Virovitice in Šavlić s Sušaka v Maribor in Ivan Matunović z Raškega na Sušak, kontrolorji Dragoljub Pavlović iz Gornje Radgone v Novi Sad, Jurij Jelenc iz Subotice v Split, Dragutin Ukmar iz Biograda na moru v Veliko Kikindjo, Voislav Grujić iz Ljubljane v Vršac, Maksimilijan Šajk iz Ljubljane v Djevdjelijo, Vitko Brolih iz Koprivnice na Sušak, Ivan Brenc iz Zagreba v Kotoribo, Josip Košir iz Zagreba v Podgorico, Marcell Šor iz Šibenika na Rakek in Franjo Lah iz Zagreba v Pag.

V finančni službi sta bila premešena računski inspektor v 5. pol. skupini Josip Jančič iz Ljubljane v Beograd in kontrolor v 7. pol. skupini Ferdinand Drogenik iz Banjaluke v Ljubljano. Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani je bil preveden za pomožnega risarja v stavbnem oddelku dosedanj upravni zvačnik Jožef Okršlar.

Sprejemi na zagrebško višjo pedagoško šolo

Beograd, 11. avg. e. V »Službenih novinah« je bil danes objavljen natečaj za sprejem 20 učiteljev na višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Prošnje je treba vložiti do 31. avgusta pri rektoratu zavoda.

Drzen zločin v Dobrni

Celje, 11. avgusta. V Dobrni je bil danes opoldne izvršen drzen zločin, ki je povzročil med prebivalstvom veliko razburjenje. Okrog 14. je šla 43-letna Ana Sokolova iz Beograda, ki je v Dobrni na letovišču, na sprehod v gozd nad zdravilišče. V gozdu se ji je približal mlad mož. Gospa je opazila, da ima v roki samokres. Neznanec je šel mimo nje in ko se je gospa okrenila, je nenadoma nanjo naperil samokres ter dvakrat pritisnil, samokres pa mu je odpovedal. Šele ko je tretjič pritisnil, se je sprožil in krogla je oplazila gospo po desnem senu. Prestrešena je začela klicati na pomoč, naker je neznanec, ki jo je hotel najbrž izropati, pobegnil. Gospo Sokolovo so prepeljali na njeno stanovanje, ker poškodba ni nevarna. Orožniki so aretirali več osumljencev in je upati, da bodo napadalca kmalu izsledili.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Prevladuje oblačno vreme v vsej državi, ponekod v savski banovini dežuje, po večini jasno na primorju in v srednjih delih države. V zadnjih 24 urah je deževalo skoro v vsej državi, razen na skrajnem jugu. Toplota je nekoliko padla v vsej državi. Najnižja Plevlje 12, najvišja Split 31 C.

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno vreme povsod v državi razen v južnih krajih, kjer bo po večini jasno in se bo temperatura dvignila.

Zagrebška: Zakašno poslabšanje vremena, deževno, vilmarno, v splošnem nestalno vreme.

Dunajska: V južnih Alpah bolj oblačno in najbrže tudi deževno.

Boji ob Jangceju

Hankov, 11. avg. w. Kitajska lovška letala so v sredo razvila živahno delavnost okoli Jangceja. Kakor zatrjujejo, je kitajskim letalom uspelo, da so ta dan potopila več japonskih parnikov, ki so bili zasidrani okoli Haukova. Razen tega so bombardirala tudi japonske postojanke pri Tienčijavcengju.

Japonski letalski napadi

Hankov, 11. avg. AA. Popolne je japonsko letalstvo bombardiralo 13 mest ob reki Jangceju. Nad 100 japonskih letal, ki so preletela te kraje, je vrlo več ton bomb na razna mesta. Mestni Vuhang in Hanyang, ki sta v neposredni sosesčini Hankova, je bombardiralo 36 letal, ki so odvrgla okoli 200 bomb ter uničila 30 džunk. Bomba, ki je priletela na železniško postajo v Hangju, je ubila nad 50 beguncev. Vseh žrtv je po dosedanjih podatkih okoli 700 ljudi, porušenih je 430 hiš. Rdeči križ je še pozno dopoldne vneto pomagal reševati žrtve iz pod ruševin. Zaradi obilakov se kitajska protiletalska obramba ni mogla prav uveljaviti.

Francoski protest v Tokiju

Tokio, 11. avg. AA. Francoski poslanik v Tokiju je protestiral v japonskem zunanji ministertvu zaradi bombardiranja francoskih posestev in francoske katedrale v Kantonu.

Baltiška konferenca v septembru

Varšava, 11. avgusta. b. Po informacijah iz Kovna bo prihodnja konferenca zunanjih ministrov baltičkih držav že v septem

Naši kraji in ljudje

Velika oblačilna razstava na Jesenicah Vzorna razstava bi delala čast tudi večjemu mestu

Združenje krojačev in krojačic za srez Radovljico je priredilo veliko razstavo izdelkov oblačilne stroke v prostorih osnovne šole na Jesenicah. Pred otvoritvijo razstave se je vršila slavnostna skupščina Združenja obrtnikov, kateri je predsedoval stari borec za obrtniške pravice g. Gogala Ivan z Jesenic. Skupščine se je udeležilo 235 obrtnikov iz vsega okraja, navzočni pa so bili tudi zastopniki obrtniških organizacij iz Maribora, Celja, Litije, Logatca, Ljubljane, Kranja, Trčaja in drugod.

Razstava je lepo in pregledno urejena v risalnici osnovne šole in v sedmih šolskih razredih. Pri vstopu na razstavne prostore zbujajo pozornost velika, krasna slika, ki jo je napravil g. Bokal Stane z Jesenic. Na sliki je brhka Gorenjka v narodni noši in ima napis: »Delu v čast in narodu v ponos«. Ob robu slike so naslikani najlepši kraji Gorenjske, kakor Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, kraljev grad Svobor na Bledu, Radovljica, zelena Golica in množični Jalovec.

Na razstavi je lepo in pregledno urejeno vse, kar potrebuje sodobna krojaška obrt, in to od igle preko modnih slik, vzorcev, risb, strokovnih knjig do najnovejših šivalnih strojev. Razstava je prekosila vsa pričakovanja. Z njo je nazorno podan velik napredek naših krojačev in krojačic, ki s svojimi brezhibno izvršenimi izdelki lahko zadovoljuje čisto tako razvijajoč odjemalce.

Razstavilo je 99 mojstrov in mojstric in 74 vajenc iz vsega sreza. Zastopane so bile tudi vse vasi iz skrajnih koncev Gorenjske.

Na razstavi vidiš vse, kar se potrebuje pri oblačenju, od perila, spalnih, delovnih oblek do toplih površnikov in usnjatih suknjičev ter od narodnih noš z lepimi gorenjskimi avbami do elegantnih plesnih oblek in oblek za neveste. Veliko pozornost zbujajo lepe zlatimi nitkami vezene avbe in bluze z vezeninami v narodnih motivih. Zelo prijetno učinkujejo razstavni predmeti naših vajenc in vajencev, bodičih mojstrov in mojstrov, ki so s svojim lepimi izdelanimi perilom, oblekami in risbami napolnili celo dvorano.

Razstavi je prvi dan posetilo 1200, prve tri dni pa okoli 2000 oseb. Med posetniki smo opazili člana upravnega sveta KID g. Josipa Pfeiferja iz Celja, generalnega ravnatelja KID g. Karla Noota, sreskega načelnika g. dr. Ivana Vrečarja, mestnega župnika g. Kastelca, jeseniškega župana g. Markeža, župana iz Lesc g. Pavla Olipa in druge. Minister na r. in sreski poslanec g. Ivan Mohorič je pismeno čestital razstavljalcem in obljubil, da bo obiskal razstavo.

Razstava je odlično organizirana in dela čast organizatorjem, ki so v njo vložili mnogo dela. Trajala bo razstava do 15. t. m. Oglejte si jo!

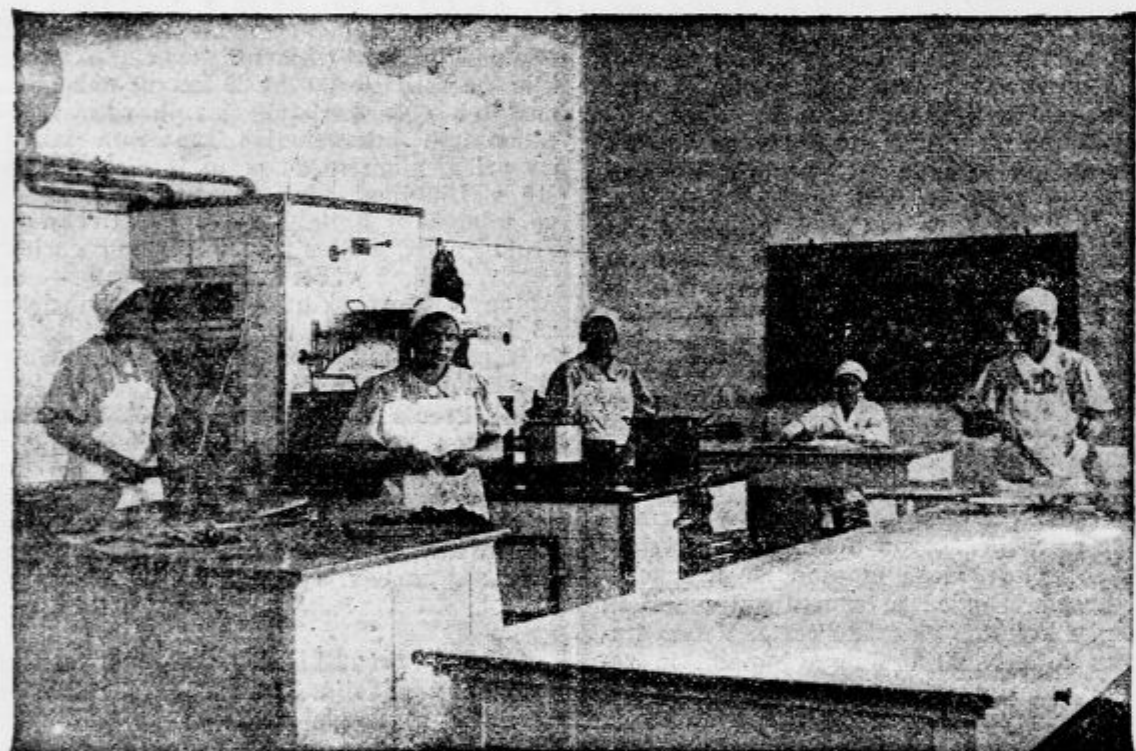
Dekleta v praktične poklice!

Medtem, ko so slovenski trgovci in obrtniki izgradili šolstvo za svoj naraščaj, do zavidljive višine, se je šele pred tremi leti ustanovila — na iniciativi Banovinske ženske zveze — edina celoletna strokovna šola, namenjena ženskemu naraščaju za vodstvo gostinskih obratov.

Dežela, ki ji je razmah tujkega prometa vendar življenjskega pomena, se le počasi prilagodi zahtevam gostov iz raz-

Ljubljani. Š šola je združen internat, ki ga je opremila preprosto a zelo lično Zveza gostinskih združenj dravske banovine. Sobe so svetle, prostorne, na veliki solnčni terasi se gojenke uče, telovadijo in sončijo. Golovec, Grad in ravna pod Krimom skrbe za svežino zraka in je lega internata in šole res najbolj izbrana.

Poleg običajno predpisanih predmetov za gospodinjstvo šole se poučuje tudi češki

Vzorno urejena šolska kuhinja

nih krajev sveta sebi v največjo škodo. Samo tako moremo razumeti, da so šole v zadnjem času začeli tudi javni faktori upoštevati šolo, ki so jo ustanovile slovenske žene prav z namenom, da se polagoma modernizirajo naši gostinski obrati (krčme, gostilne, penzije itd.). Kljub temu, da obstoji šola šele kratak čas, ima vendar vsako leto več gojenk, znak, da se razvija. Potrebna bi ji pa bila večja denarna in moralna podpora, da bi se razširila v dvoletno in se tako izpopolnila, da bi nudila dekletom potrebno strokovno izobrazbo za največje obrate in jim ne bi bilo treba hoditi v inozemske šole.

Prva slovenska — v Jugoslaviji edina — celoletna šola za izobrazbo gostilničark in voditeljic drugih gostinskih obratov je v Gostilničarskem domu na Privozu št. 11 v

in nemški jezik ter strojepisje. Izborna pedagoginja je dekletom v internatu najboljše svetlovala in jih spremlja k predavanjem in zabavam (gledališče, kino), ako starši to izrecno zahtevajo. Ravnateljstvo šole skrbi, da pridejo gojenke takoj po šolskem sklepu v razne gostinske obrate v prakso. Ker so na vso moč uporabljive, so zelo priljubljene.

Koliko deklet »študira« le po sili in brez veselja na srednji šoli in na univerzi. Naši gostinski obrati pa kličejo po dobro izvežbanih, strokovno izobraženih dekletih in ženah, ki bi jih vodile v veselje domačih in tujih gostov. Koliko samostojnih eksistenc bi se na ta način ustvarilo, kar bi bilo v največjo korist dekletom samim in našemu narodnemu gospodarstvu.

Veliki kamnolomi pri Kamni gorici Zaradi velikih dobrin, ki jih nudi drugim krajem, ima Lipniška dolina sama znatno škodo

Ze marsikdo se je bil izpodtaknil nad imenom starodavne gorenjske vasi Kamne gorice. Zakaj neki se ta vas tako imenuje, ki je vendar vsa okolica zelena in porasla in se nikjer ne vidi kamenja in skal?

Za sedaj, posebno za pomlad in poletje, imajo prav. Po zimski, ko odpade listje, se tu pa tam že pokažejo kaka skalnata rebra na pobočjih nad vasjo, posebno v sivi Zivjavi, ki sliči močnejši stari trdnjavi. Vse drugače pa je bilo pred kakimi šestdesetimi leti pred delitvijo gozdov, ko so po skupnih pašnikih pasli veliko, do trideset glav brojčro čredo koz. Ta čreda je uničila in popolnoma zatrla rast drevec. Okolica Kamne gorice, posebno stare, od rudarjev prevrta »Vreče« je bil pravi sivi, goli Kras, tu pa tam porasel z zakrnjenim grmičevjem, največkrat z brinjem. Kakor hitro pa je bil hrib »Vreče« razdeljen in je bilo prepovedano pasti kože, je hrib ozelenel. Tam, kjer so bile pred leti sive skale, so danes lepi smrekovi gozdovi. Smreka v teh krajih izredno uspeva in doseže že v petdesetih letih v mnogih primerih kubično vsebino dveh metrov.

Da je pa ime Kamne gorice upravičeno, pa potrjujejo tudi veliki kamnolomi v okolici vasi. Zdaj izvažajo kamenje za gorenjske ceste iz dveh kamnolomov, za tretjega pa so na dan sv. Ane, ki ga Kamnogoričani praznujejo kot spomin na strašno kolero, ki je pred dobrimi sto leti hotela uničiti vso vas, zasadiši prve lopate.

Kamen iz kamnoloma v Drnovcu je izredno trd apnenec; rabijo ga pri prelaganju in popraviljanju banovinske ceste pri Podbrezjah. Gramoz iz velikega kamno-

loma pri Dolgi njivi, kjer pridobivajo kamenje za naše papirnice, je mehak. Uporabljajo ga za vezanje drugega gramoz na naših cestah. V obeh kamnolomih ropočejo težki mlini in meljejo kamen, v onem v Drnovcu delajo noč in dan in je zaposlenih nad 40 delavcev. Stroji so na električni pogon. Novi kamnolom pa bo menda največji. Četrte ure od vasi so pričeli graditi cesto v Brezovico, kjer so veliki skladi porfirja, izredno trdega pramenja. Te vrste kamenje izvažajo že par let iz Lipniške doline za nasipanje vseh cest v okolici Radovljice. Dosedaj so drobili le posamezno ležeče skale, nazvane samice, zdaj pa so se lotili velikih skladov v gozdu Brezovica. Kakor se sliši, bo tukaj zaposlenih veliko delavcev.

Vsa ta podjetnost pa vsaj zaenkrat ni prav nič posebno poživala naše doline, marveč celo omejila cestni promet izletnikov, ki so vsako poletje kaj radi prihajali z avtomobili v našo dolino. Le-ta je vprav sedaj, ko drugje vse ceste žare v poletni vročini, hladna zaradi obile vode in gozdov.

Izletniški avtomobili izostajajo, ker vprav težki tovorni avtomobili, na katerih odvažajo gramoz, silno otežujejo cestni promet. Ker je naša cesta ozka, se dogodi, da se mora oseben avto s ceste umakniti težko natoovorjenemu tovornemu vozilu. Prav tako pa se pritožujejo tudi vozniki, ki se morajo neprestano umikati izrednim prometnim zaprekom. Težki avtomobili pa so tudi zelo pokvarili cesto. Našo cesto skozi Lipniško dolino, ki je bila lanske leto zvaljana, so pogosto uporabljali izletniki. Da se izognejo velikemu pro-

metu na banovinski in državni cesti in umaknejo prahu, so zavili pri Podnartu na našo cesto in se vrnili na banovinsko cesto pri Radovljici. Odkar je cesta razorana od težkih tovornih avtomobilov, posebno v bližini Podnarta, se drugi avtomobilisti izogibajo naše doline in že se je tudi tujski promet v naši dolini znatno zmanjšal.

Motiv iz Kamne gorice

Lipniška dolina je torej sama oškodovana prav zaradi tistih dobrin, ki jih nudi drugim krajem. Oglubilo se nam je, da se bo izpolnila upravičena želja in dobimo dobro cestno zvezo z Besnico skozi dolino Save do Podnarta, od tam po Lipniški dolini, skozi Kamno gorico, preko Lancovega in Ribnega do Bleda. Spodobilo bi se, če se že pri nas jemlje material, da bi se nam dalo vsaj neko odškodnino, in sicer to, da bi se izpeljala obljubljena cesta. Kakor že večkrat omenjeno, bi ta zveza izredno poživela turizem v naši dolini, bila bi pa važna tudi za to, ker bi Bled približala Ljubljani za dobrih 10 km. Odpadli bi seveda tudi mnogi klanci in ovinki, ki jih pri ogromnem delu ne bo mogoče drugače popolnoma odstraniti. Nedelje pa bi odkrile nove zanimivosti izletnikom. Ni je lepše razgledne točke v blejski kot, kakor vprav izpod Jelovice, med Lancovim in Ribnem, kjer je bila projektirana omenjena cesta. Ker bi cesta peljala v kritju gora, bi bila od pomena še s posebno važnega drugega vidika.

Ce bi bila izpeljana ta cesta, bi bila gotovo tudi razširjena stara, obstoječa cesta. Izvoz materiala iz doline ne bi tako zelo oviral promet kakor sedaj, ko obstoja nevarnost, da velik tovorni avtomobil odtrga v ozkih kamnogoriških ulicah kar polovico kake stare kovaške hiše.

Kljub vsem omenjenim važnim zadevam pa so nam na merodajnem mestu, prav tam, kjer so nam pred nekaj leti obljubili in pripoznali tudi važnost nove cestne zveze, odvzeli vse nade, in to v času, ko se piše o milijonih, določenih za zgradbo cest.

Dobričine Jerama poslednja pot

Ljubljana, 11. avgusta

Neštevilne znanice in prijatelje je globoko pretresla vest, da je po dolgi mučni bolezni preminil Fran Jeram, dolgoletni vratar na ljubljanski univerzi. Po postavi visoka, markantna osebnost, je bil pokojni Jeram nenavadno dobrodušen in priazen človek, ki je v svoji vestni službi šel vsakomur prijazno na roko in če le mogel, pomagal študentom.

Cele generacije absolventov, diplomiranih in promoviranih slušateljev ljubljanske univerze, ki so bili deležni kdajkoli Jeramove družbe, se bodo, razkropljeni po službah s hvaležnostjo spomnili nanj, ki je bil tako rekoč duša univerze, mimo katere je moral s prijaznim odzivom vsak, kdor se je z njim srečal.

Krepko naravo je pred tedni zagrabila bolezen in mož — poštenjak, ki je v svojem zaslužnem pokloju tako ljubil prirodu, naš Tivoli in njegove lahkokrile prebivalce, se je zdaj poslovil od nas za vedno. Dolga vrsta udeležencev, ki je danes na poslednji poti hotela še enkrat izkazati pokojniku čast, je nemo izpričala priljubljenost, ki so jo lahko deležni v življenju le moškega takšnega kova, kakršen je bil nepozabni naš Jeram.

Prijatelji in znanci, študentje in profesorji so z globoko užaločenosti sorodniki pospremili g. Jerama ob najlepšem poletnem popoldnevu k Sv. Križu. Naš vratar — študentovski dobričina, je odpiral in zapiral duri univerze — zdaj so se odprla vrata njemu tje, odkoder ni več povratka...

Bodi mu lahka zemljica, preostalim naše iskreno sožalje!

Važna prireditve v Trbovljah

Trboveljsko izobraževalno društvo »Mladice«, ki nam je v teku svojega kratkega obstoja dalo že opetovano dokazje o udeleževanju kulturnih stremeljih, priredi dnevi ob 20. v telovadnici trboveljske meščanske šole slavnostni društveni večer, ki to združenje s proslavo 20letnice Jugoslavije. Društveni člani so preskrbeli vsebinsko bogat program večera, ki obsega naslednje točke:

Kozar France: Ob dejstvu 20letnice obstoja Jugoslavije (predavanje), Planinski Gvido: Nemci v Jugoslaviji (predavanje), Miklavč Zvonar: Sonetje, Kozar France: Po kojemu kurjaču (pesem), Metere Marta: Umjetnost v gotiki dobi, Slokan Herman: Doprinos k kroniki Trbovelj, Miklavč Zvonar: Duh v mraku.

Opozarjamo na kulturno prireditev delavnega društva »Mladice«, ter vabimo vso nacionalno trboveljsko javnost, da s čim številnejšo udeležbo da izrednemu referatnemu večeru »Mladice« čim svečanejšo obeležje.

Smrtna žrtev nevarnega ovinka Zaradi nepreglednosti je zadel avto v kolesarja

Bločice, 11. avgusta

V ponedeljek popoldne sta se vračala po končani košnji s kolesoma proti domu posestnikova sinova Matija in Stanko Kovačič iz Bločic. Ko sta vozila po banovinski cesti od Bločice proti Bločicam, jima je privozil nasproti tisk vasi Bločice na osemtrnem in skrajno nevarnem ovinku, ki je za oba nasproti prihajajoča si vozača nepregledna, tovorni avto Verderberja Jožefa iz Kočevja, ki ga je šofiral Plevšček Karel. Avto je vozil les iz Podpreke na postajo Rakek.

Starejši brat Matija, ki se je petjal naprej se je zognil nasproti prihajajočemu vozilu, Stanko, ki se je vozil kakih 15 ko-

zakov za njim, se je pa na ovinka, kjer je cesta najozkejša, srečal z avtom. V trenutku sta trčila skupaj s tako silo, da je ostal kolesar Stanko Kovačič na mestu mrtve.

Na kraj nesreče je prispela sodna komisija iz Loza z dr. Mejačem in odredila prenos ponesrečenca v mrtvašnico, kjer se je izvršila obdukcija.

Za ponesrečenim priljubljenim fantom žaluje poleg njegove družine vsa vas. Ob tej priliki vprašamo odločilne činitelje, ali ne mislijo ukreniti ničesar, da bi se preprečile nesreče na tem nevarnem ovinku. Dovolj se je že zgodilo tu nesreč, ki glasno kličejo po odpravi ovinka.

Smrt uglednega Mozirjana

Mozirje, 11. avgusta.

V naslednji moški dobi 45 let je umrl za zavratno boleznijo gostilničar, lesni trgovec in posestnik g. Matija Škruba. Pokojnik je bil kot zaveden Sokol več let član uprave moškega Sokola. Tudi gasilci so ga šteli med svoje člane in od lanskega obnove zloza je bil načelnik Splavarstva in plavčarske zadruge. Bil je tudi zelo vnet lovec. Kot podpredsednik mozirskih lovskih družbe si je zelo prizadeval, da se je zgradila na Mozirski planini lovška koča, katere otvoritve ni več dočkal.

Kako priljubljen je bil pokojnik, je pokazal njegov pogreb, kakršnega Mozirje dolgo ni videlo. Na čelu spreveda je korakala močna četa gasilcev, za njimi pa domače sokolsko društvo. Svojo sokolsko doživetost je storila tudi uprava župne sokolske šole v Lokah pri Mozirju, ki je poslala k pogrebu močno četo naraščajnikov v slavoslovnih krojih, na čelu katere sta korakala dva naša in dva češkoslovaška brata z našo trobojnico. Za njimi so korakali lovci s puškami, katerim je sledilo močno zastopstvo lesnih trgovcev in splavarjev. Za dvehovščino in krsto, ki so jo nosili gasilci in za pokojnikovimi svojci se je razvil dolg sprevod prijateljev in znancev.

Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil sokolski starosta br. Troger, nato pa je sledilo ganljivo slovo lovec od zvestega tovariša. Ko je predsednik mozirskih lovskih družbe šolski upravitelj g. Predan Drago po končanem govoru poljubil zeleno vejico in jo vrzel pokojniku v njegov zadnji dom, je otožno zatrobil lovski rog in odjeknila je salva. Mozirski združeni pevci pa so se pod vodstvom g. Skorniškega posloviili od pokojnika s prekrasnimi žalostinami. Naj bo drugemu Matiji lahka domača gruda!

Ponesrečenec umrl po 16 dneh

Litija, 11. avgusta

Železniška proga dela onstran litijske postaje proti Kresnicam zaradi kamenitega hriba Strmol velik ovinek. Letos pa je začela železniška uprava odstranjevati nevarni hrib, da omili ovinek.

Delavci so v Strmolah zaposleni že več mesecev in ob koncu julija se je zgodila tamkaj huda nesreča, pri kateri je bil močno poškodovan delavec Brenčič Ivan. Nezvestnega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Nesrečna žrtev dela je visela na nitki 16 dni, zdaj pa je prešla njegova družina želestno sporočilo, da je oče umrl.

Pokojnik je notranjski rojak in je bil izučen tesar. Zadnje čase pa je kot tesar imel malo dela, zato je zaprosil za sprejem k železnici in dobil je delo pri odstranjevanju Strmol, kjer je postal žrtev nevarnega dela. Usodnega dne je bil zaposlen pri vrtnanju skal visoko v hribu. Ko so izvržili nekaj lukenj, da bi jih sprožili z minami, se je Brenčič odstranil tako, kakor veljavajo predpisi, in se je skril na nasip. V hribu pa je mina vzdignila veliko skalo in jo z močnim pokom raznesla. Razpršila se je na vse strani in kamenje se je sprožilo navzdol po bregu. Brenčič je v družbi z ostalimi delavci šel videl, kako se je zvalil proti njemu velik kos skale, a se še ni utegnil več umakniti. Ostalim delavcem se je posrečilo, da so se rešili, v Brenčiča pa je skala udarila z vso silo. Raztrgal, mu je vso levo stran telesa, zlasti še drobovje. Prepeljan je bil takoj v bolnišnico.

Zena je s sedmimi otroki vsak dan čakala ugodnega sporočila, da se bo očetu obrnilo na boljše, zdaj pa je prišla vest, da je oče dotrpej.

Žrtvi dela bodi ohranjen blag spomin!

Strupenih gob je malo

Ker letos ni bilo skoraj nič pomladanskih in zgodno poletnih gob, je pričakovati, da jih dobimo po izdatnem deževju zadnjih dni dovolj v poznem poletju in zgodnji jeseni. Pred dobrim letom (29. avgusta 1937) je pisalo »Jutro« pod naslovom »Strupi v rastlinah« neutemeljeno: »Med goba-mi jih je manj užitnih nego strupenih.« Take vesti samo begajo občinstvo. Naše ljudstvo je itak preveč nezaupno napram uživanju gob, ker pozna in uživa le par vrst, t. j. splošno znane užitne gobane (jur), smrečke ali mavrohe, lisčke in medvedove tačke (preške), tu in tam še blagve (karželj) in mraznice (v ljubljanski okolici splošno znane pod imenom »sivke«). Zaradi prevlekle previdnosti in nezaupnosti pogrešamo na našem trgu najmanj 50 vrst prav dobrih gob. Ako katero ljudem znano vrsto kakšna kmetka ženica prinese na ljubljanski trg, je nihče ne kupi ali pa celo tržni organi ženico z njenimi goba-mi vred preženejo, ker pač tudi sami gob ne poznajo. Saj se je pred leti zgodilo, da je tržni nadzornik ukazal vreči v Ljubljano najhlahtnejše gobe blagve ali karželj (iz nemškega Kaiserling, lat. amanita caesarea), češ, da so strupene mušnice. In vendar zna vsak dolenski otrok prav dobro ločiti izvrstno blagvo od mušnice. Mušnica ima po klobuku bele krpice in je vedno pod klobukom (lističi) in po kocuena bela, dočim je blagva pod klobukom in po kocuena zlatorumena.

Takšna neutemeljena pisava v naših listih, kakor je bila omenjena notica, le še poveča nezaupanje do uživanja gob. Pravik-

nost je potrebna povsod, tako tudi glede gob, toda trditve, da je med goba-mi manj užitnih, nego strupenih, je napačna. Begova knjiga »Naše gobe«, ki pa še z daleka ni popolna, ker zamača na drugo izpopolnjeno izdajo, nam opisuje 81 vrst gob s slikami, med njimi je označenih s križcem, t. j. strupenih 15. Naknadno pa so dognali svetovni mykologi (goboslovci), da je med temi 15 vrstami resnično strupenih le 7, ostalih 8 vrst pa je le neužitnih, ozioroma jih celo uživajo brez nevarnosti, ako jih prekuhajo in vodo odlijejo. Še bolj ovržejo sumljivost drugi, popolnejši avtorji, n. pr. prof. dr. Macky v svoji knjigi »Česky hubář« (izšla tudi v nemškem jeziku), ki opisuje 182 vrst gob s slikami, med njimi je 90 dobrih, 6 do 7 strupenih oziroma sumljivih, vse ostale pa so le neužitne zaradi slabega duha ali okusa.

Ponovno pa je treba naglašati: za spoznavanje užitnih gob, odnosno za razločevanje strupenih gob od užitnih, ni zanesljivih znakov. Zanesljive so le strokovne knjige z dobrim opisom in jasnimi barvnimi slikami. Zato naša javnost nestrpno čaka, da bi izšla A. Begova knjiga v novi izdaji, ki bo popravljena in znatno povečana tako glede opisov kakor jasnih slik.

Obsodba matere, ki je zakrivila otrokovo smrt

Ljubljana, 11. avgusta

Pred sodnikom poedincem je bila danes obsodena 24-letna služkinja Antonija M. iz Osolinke pogojno za 2 leti na 21 dni zapora, ker je marca malomarno zakrivila smrt svoje 11mesečne nezakonske hčerke Pavline. Brez nadzorstva jo je pustila pri štedilniku. Otok je prevrnil lonec z vrelo vodo in se močno oparil po nogi. Po štirih dneh je otrok umrl na kirurškem oddelku bolnišnice zaradi notranje zastrupitve. Mati je priznala, da se je otrok opeknil v času, ko ga je za nekaj trenutkov pustila samega pri štedilniku. Priznala je tudi, da ni poklicala zdravnika in da tudi ni takoj odnesla otroka v bolnišnico. Zagovarjala se je, da je revna in da ni imela denarja za zdravniško pomoč. Da se je zato raje posvetovala s sosedo in zdravila otroka z domačimi zdravili. Sele ko je videla, da je otrok vsak dan slabši, ga je odnesla v bolnišnico. Toda bilo je že prepozno.

Obtožnica je v razlogih navajala, da ta dejstva ne opravičujejo njenega ravnanja in da je tudi ne opravičuje dejstvo, da v bližini ni bilo nobenega zdravnika. Morala bi ga bila pač poiskati, ker prav gotovo ni toliko oddaljen, da ga ne bi dosegla v par urah, sicer pa ga bi bila morala pač nemudoma odnesti v bolnišnico.

Ne da bi hoteli zagovarjati takšno ravnanje matere z otrokom, ki je bil vsekakor nujno potreben zdravniške pomoči, pa so je treba vendarle vprašati, ali je bilo materi sploh jasno, kolika nevarnost preti njenemu otroku od nevarne opekline? Na našem podeželju umira velik odstotek ljudi za infekcijami, ker si ne znajo od pravem času pomagati in vzeti za resno tudi lahko manjšo poškodbo kakor pa je recimo močna opekline. To poglavje vsekakor spada v prvi vrsti v higiensko in še posebej v medicinsko higiensko izobrazbo našega naroda, če hočemo presojati tudi njegovo subjektivno krivdo za objektivno odgovornost. Malo je namreč verjetno, da bi bila mati tako ravnila, če bi bila vedela, kakšna nevarnost preti njenemu otroku.

Igra in pretep na slepo srečo

Ljubljana, 11. avgusta

Pred sodnikom poedincem g. Javorskemu sta se danes zagovarjala dva izmed vročerknih, Delavec France Kanc od Sv. Križa je na praznik Sv. Rešnjega telesa igral v gostlini Franca Štefelnja s Stanislavom Humerjem, Jurijem Karničarjem in Jožefom Blažičem igro na slepo srečo, tako zvani ajnc. Med igro je nastal pretep, v katerem sta se začela Kanc in Blažič medsebojno obračunavati. Prav ko je Kanc zamahnil s stolom nad Blažičem, je v gostilno vstopil Jožef Pavlica, ki ga je Kanc pri zamahu zadel. Ko sta se zaradi tega sprijela, je Kanc med ruvanjem ugriznil Pavlico v nos, po obeh pa so začeli udrihati s steklenicami še drugi, med njimi Trentelj in Merzel. Ko je bil Pavlica že nekoliko omotičen, je Kanc potegnil nož in začel z njim mahati okrog sebe. Poškodoval je Pavlico, nato pa skočil še za Blažičem in ga obrazil.

Proti večeru je prišla v Sv. Križ v Jesenico pozvana orožniška patrulja in hotela v kuhinji Kopisarjeve gostilne ukleniti Trentlja in Kanca in ju odvesti na Jesenico. Pa sta se ji postavila po robu. Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec g. Goslar, ju je dolžila, da sta skočila proti orožni-koma Jerneju Skubicu in Nikoli Jovanoviću in jima hotela odvzeti puški. Pri tem je Kanc snel orožniku bajonet s puške. Poleg tega se je moral Kanc zagovarjati tudi zaradi poškodb, ki jih je prizadejal Pavlica in Blažiču, oba pa tudi zaradi udeležbe pri tepežu, pri katerem so nekateri odnesli lažje poškodbe.

Trentelj je zanikal, da bi bil posegel v pretep v gostilni, a Kanc je priznal, da se je poslužil noža, trdil pa je, da se je branil z njim in da ne ve, če je pri tem koga poškodoval. Ob pa sta zanikala, da bi bila ob priški aretacije zgrabila za puški orožnikov. Toda po izjavah verodostojnih prit je bila zadeva drugačna in sodnik je oba obsodil v smislu obtožbe: Kanc na 35 dni zapora in 120 dni denarne kazni, Trentlja ga na 30 dni dni zapora.

Gospodarstvo

Obilna svetovna

pšenična letina

Na svetovnem žitnem trgu je opaziti zadnje mesece stalno padajočo tendenco, in sicer v zvezi z ugodnimi izgledi za letošnji svetovni pšenični letino in spričo ugodnih žetvenih rezultatov v posameznih državah, zlasti v Ameriki. Kakor je razvidno iz mednarodnih najnovejših statistik, bo svetovna pšenična letina dosegla letos rekorden obseg. Po predhodnih podatkih mednarodnega poljedelskega urada v Rimu je letošnji pridelek pšenice v 16 najvažnejših državah za preko 120 milijonov metriskih stotov ali za 14% večji nego v lanskem letu.

Za teh 16 glavnih produkcijskih držav navaja statistika naslednje podatke o letošnji pšenični letini (v milijonih metriskih stotov, v oklepajih razlike nasproti lanskemu letu): Zedinjene države 263 (+25), Kitajska 174 (—), Britanska Indija 107 (+8), Kanada 103 (+53), Francija 95 (+24), Italija 70 (—11), Rumunija 49 (+12), Jugoslavija 25 (+2), Madžarska 25 (+5), Bolgarija 17 (—), Japonska 13 (—1), Mandžurija 11 (—), Grčija 10 (+1), Alžir 9 (—), Maroko (+1), Tunis 4 (—1).

Najobetnejše povečanje letošnjega pridelka opazamo v Kanadi, Zedinjenih državah in Franciji, v večji meri pa zaznamuje manjši pridelek le Italija.

Prepoved uvoza živine v Italijo

Italijanska vlada je te dni izdala prepoved uvoza živine v Italijo, in sicer zaenkrat z veljavnostjo do konca letošnjega leta. Italijanski listi zatrjujejo, da ima ta prepoved le prehodni značaj, pri čemer poudarjajo, da pri izdaji te prepovedi niso bili merodajni deviznopolitični ali trgovinski politični momenti, temveč edino oziroma notranji trg. Italijanski živinorejci so morali v zadnjem času prodajati svojo živino po zelo nizkih cenah, in sicer pod pritiskom nazadujočih cen inozemske uvožene živine. Zaradi suhe pomladi pa se je bati pomanjkanja krme, zlasti sena, in bodo zaradi tega italijanski živinorejci primorani preko zime zmanjšati število živine v hlevih. Verjetno je, da bo v jeseni prekomerna ponudba domače živine.

Italijanska statistika kaže že v prvem letošnjem polletju zmanjšanje uvoza živine na 80 milijonov lir nasproti 155 milijonov v lanskem prvem polletju, obenem pa zmanjšanje uvoza mesa in živalskih proizvodov na 66 milijonov lir nasproti 97 milijonov v lanskem prvem polletju. Prepoved uvoza zadene predvsem Madžarsko, Jugoslavijo in Rumunijo, ki izvažajo največ živine v Italijo.

Zopet naraščanje naših klirinških terjatev v Italiji in Nemčiji

Zadnje mesece je saldo naših klirinških terjatev v Italiji z malimi izjemami stalno nazadovalo in se je od najvišjega stanja skoro 200 milijonov din v nekaj mesecih skrčil ob koncu julija na 115 milijonov. Najnovejši izkaz Narodne banke o stanju klirinških računov z inozemstvom od 8. t. m. pa zaznamuje zopet povečanje tega salda, in sicer za 8,6 na 123,2 milijona din. Saldo v starem kliringu je sicer nadalje nazadoval za 1,1 milijona lir, (za 2,3 milijona din) na 5,9 milijona lir, v novem dinarskem kliringu pa je zabeleženo povečanje salda za 10,9 na 109,6 milijona din. Narodna banka je dne 10. t. m. izplačala klirinške nakaznice v kliringu z Italijo do št. 15.453 od 12. aprila t. l.

Saldo naših klirinških terjatev v Nemčiji, ki je že v zadnji četrtini julija od najnižjega stanja 7,36 milijona mark narasel na 12,18 milijona mark, se je v prvi četrtini avgusta ponovno dvignil za 1,33 na 13,51 milijona mark, tako da je saldo v 15 dneh narasel za 6,15 milijona mark ali za 87 milijonov din.

Od ostalih aktivnih kliringov zaznamuje kliring s Poljsko povečanje salda naših terjatev za 0,7 na 9,9 milijona din, kliring s Turčijo pa povečanje salda za 0,1 na 13,4 milijona din. Saldo naših terjatev v Bolgariji pa se je za malenkost zmanjšal na 2,0 milijona din.

Med pasivnimi klirirgi izkazuje kliring s Čehoslovasko ponovno povečanje salda našega dolga za 3,3 na 158,1 milijona Kč. V zvezi z ukinjenjem kliringa s Švicco (31. julij) je bil zadnji dan za vplačila naših dolžnikov, se je saldo našega klirinškega dolga že v zadnji četrtini julija dvignil za 0,67 milijona švic. frankov; najnovejši izkaz pa zaznamuje ponovno povečanje za 1,01 na 5,55 milijona frankov (55,5 milijona din). Tako se je saldo v zadnjih 15 dneh povečal za 1,68 milijona frankov (16,8 milijona din). Vplačila naših uvoznikov švicarskega blaga pa so bila tik pred ukinjenjem kliringa seveda še znatno večja, saj predstavlja povečanje salda za 17 milijonov din le razliko med vplačili švicarskih uvoznikov našega blaga v teh 15 dneh.

Med pasivnimi klirirgi zaznamuje povečanje salda našega dolga tudi še kliring z Rumunijo, in sicer za 0,4 na 9,9 milijona din, medtem ko se je saldo našega dolga v Madžarski zmanjšal za 1,2 na 40,0 milijona din.

Gospodarske vesti

Seja ožjega strokovnega odbora za les. Za 16. t. m. je sklicana seja ožjega strokovnega odbora za les pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu. Na dnevnem redu te seje so naslednja vprašanja: 1. poročilo o trgovinskih pogajanjih z Grčijo; 2. poročilo o trgovinskih pogajanjih s Švicco; 3. predlogi za sejo nemško-jugoslovenskega lesnega odbora; 4. vprašanje izvoza lesa v Madžarsko; 5. vprašanje izvoza orehovega lesa; 6. vprašanje železniškega koncesionarnega špediterja na Sušaku in Dubrovniku; 7. vprašanje železniških vozovnin; 8. diskusija o stanju na lesnem trgu; 9. eventualnosti. Seja nemško-jugoslovenskega lesnega odbora bo 22. t. m. v Crikvenici. Kakor znano, je predsednik naše delegacije v tem odboru Milan Manojlovič, svetnik minist-

stva za gozdove in rudnike, medtem ko zastopa interese iz Slovenije dr. Adolf Gella, glavni tajnik Zveze industrijev v Ljubljani. Na zasедanju tega odbora v Crikvenici bo sodeloval tudi g. Kečič, delegat Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Berlinu.

Po počtu in maju zopet naraščanje vlog pri Poštni hranilnici. Po občutnejšem nazadovanju hranilnih vlog pri Poštni hranilnici v maju, in sicer za 58 na 1296 milijonov din, so se vloge v juniju zopet za malenkost dvignile za 2 na 1298 milijonov; najnovejši izkaz Poštne hranilnice za julij pa zaznamuje novo povečanje za 12,5 na 1310,5 milijona din. Navzile temu pa vloge še vedno zaostajajo za 43 milijonov v primeri s stanjem ob koncu aprila. Čekovne vloge so znašale ob koncu julija 1704 milijone din (lani 1677). Čekovni promet je v juliju narasel na 8144 milijonov (lani je znašal v juliju 7346 milijonov).

Okraji z okuženo živino. Veterinarski oddelek kmetijskega ministrstva je izdal obvestilo, da je avstrijsko kmetijsko ministrstvo glede na živalske kužne bolezni (slinavka in parkljevka) razširilo omejitve pri uvozu živine in živalskih proizvodov na večje število okrajev v naši državi. Med drugim veljajo avstrijske uvozne omejitve za živino in živalske proizvode iz dolnjelejškega okraja (kot okuženega okraja) ter iz ljutomerskega in kranjskega okraja (ki spadata med ogrožene okraje). Ostali okuženi in ogroženi okraji so predvsem v savski in dunavski banovini.

S 1. avgustom uvedena taksa pri izvozu svinj v Avstrijo se ukine. Nedavno smo poročali, da je bila s 1. avgustom uvedena pri izvozu svinj v Avstrijo specialna taksa za izravnavo trgovskega občeka, in sicer v višini 100 din od svinje. Ze takrat smo poročali, da so izvozniki napravili korake pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, da se ta taksa ne uvede, ker bi onemogočila rentabilnost izvoza svinj v Avstrijo. Sedaj poročajo iz Beograda, da je trgovinski minister na predlog Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine to specialno takso zopet ukinil. Sedaj nastane vprašanje, ali bo zavod od 1. avgusta že plačano takso zopet vrnil izvoznikom.

Hmeljski nasadi v ČSR. Iz Prage poročajo, da so se izgledi za hmeljsko letošnje dni postali slabši. Kakor je znano, je bilo dosedanje vreme zelo ugodno, tako da so hmeljarji v splošnem pričakovali dobro letino. Sedaj pa poročajo, da so se izgledi v nasadih na peščenih tleh zaradi vročine poslabšali. List hmeljske rastline so pričeli od spodaj navzgor rumeneti in se sušiti in kažejo znake solnčnega paleža. Dobro razviti nasadi v nižjih legah zaenkrat še ne kažejo škode.

Sirjenje vinogradništva v Čehoslovski. Čehoslovška ima le v nekaterih predelih Slovaške in Moravske pogoje za razvoj vinogradništva. Zato je primorana uvažati znatne količine vina. V zadnjih letih pa se je spričo visokih cen in pospeševanja od strani oblasti površine vinogradov precej povečala. Po statistiki od 1. maja t. l. znaša površina vinogradov v Čehoslovski sedaj 26.658 ha, nasproti 16.988 ha pred 10 leti. Od 1928. se je torej površina vinogradov povečala za 56,9 odst. Od celotne površine odpade le 325 ha na Češko, 7594 ha na Moravsko, 14.039 na Slovaško in 4701 ha na Podkarpatsko Rusijo.

Odobrena zaščita. Kmetijsko ministrstvo je odobrilo zaščito naslednjim za drugim: Posojilnica v Ribnici (odlog plačil za 6 let, od 19. februarja t. l. dalje za obveznosti, nastale od 23. februarja t. l.; obrestna mera za stare vloge 2%); Posojilnica in Hranilnica v Železnikih (odlog plačil za 6 let, od 29. marca t. l. dalje, za obveznosti nastale od 22. februarja t. l.; obrestna mera za stare vloge 2%); Kmečki hranilnici in posojilnici v Gederovcih (odlog plačil za 6 let, od 22. februarja t. l. dalje, za obveznosti, nastale od 22. februarja t. l.; obrestna mera za stare vloge 2%); Hranilnici in posojilnici na Tišini (odlog plačil za 6 let, od 20. marca t. l. dalje, za obveznosti, nastale od 20. marca; obrestna mera za stare vloge 2%). Posojilnici v Žužemberku je kmetijsko ministrstvo dovolilo znižanje obrestne mere za stare vloge na 2%.

Iz trgovinskega registra. Vpisale so se nastopne tvrdke: Niklsbacher, družba z o. z. v Ljubljani (trgovina z deželnimi pridelki, mleviskimi proizvodi in mešanim blagom na drobno in debelo, komisija in zastopstvo; osm. glavnica 200.000 din; poslovalja Ferdo Niklsbacher star., trgovec v Ljubljani); Smrkolj, trgovska družba za nakup in prodajo deželnih pridelkov in mleviskih proizvodov z o. z. v Ljubljani (nakup in prodaja dež. pridelkov, gozdnih sadežev, mleviskih izdelkov, krmil in gnojil, specerijske in kolonialne robe, komisija in zastopstvo; osnovna glavnica 200.000 din; poslovalja Smrkolj Albin, trgovec v Ljubljani); F. Eberle & Comp., Ljubljana (urarstvo, družbenika javne trgovske družbe Friderik Eberle, lastnik tvrdke Jos. Eberle v Ljubljani, in Stanislav Kavčič, urarski obrtnik v Ljubljani); Sešek Alojzij in Marija, trgovina s konfekcijo, manufakturnim in modnim blagom na drobno v Ljubljani; Depa — Josip Črnigoič & Ko, parna pekarna in slaščičarna v Ljubljani (družbenik Josip Črnigoič, pekovski mojster in slaščičar, in Mara Črnigoičeva, prokurist Ivan Rudolf, vsi v Ljubljani). Pri Hranilnici dravske banovine v Ljubljani sta bila izbrisana člana upravnega odbora dr. Milan Vidmar in dr. Karel Kuhelj, vpisana pa sta bila člana upravnega odbora Karel Kavka, stavbenik v Ljubljani, in dr. Dominik Zvolkel, odv. v Kamniku. Pri Jugoslovanski tekstilni tovarnici Mautner d.d. v Ljubljani sta bila izbrisana člana upravnega sveta dr. Ernest Zucker in dr. Franc Rotenberg, vpisani pa je bil član upravnega sveta dr. Hans Friedl, bančni ravatelj na Dunaju. Pri družbi »Adriana« avtobusnem podjetju d.d. so bili izbrisani člani upravnega sveta Tjehomil Jenko in dr. Ulrike Stanger ter prokurist Zalmen Creitner, vpisani pa so bili člani upravnega sveta dr. Milivoj Korlevič, odv. na Sušaku, Ernest Ružinski, norveški konzul v Zagrebu, in Artur Krein, ravatelj delniške družbe »Autobus« na Sušaku. Pri Prometni banki d.d. v Ljubljani je bil

izbrisan član upravnega sveta Franc Peterca, vpisana pa sta bila člana upravnega sveta Ivan Messar, ravatelj Jugoslovanske knjigarnice, in dr. Franc Kržan, ravatelj, oba v Ljubljani. — V likvidacijo je stopila »Vinarica«, delniška družba vinarov in pivarjev v Ptuj (likvidatorji: Franc Vidmar, ravatelj Mestne hranilnice v Ptuj, in dr. Ivan Fermevc, odv. v Ptuj).

Licitacije. Dne 25. t. m. bo v raznovrstno upravo zavoda »Sarajevo« v Sarajevu pismena licitacija za dobavo 1600 kg raznega usnja. Dne 27. t. m. bo pri ekonomskem oddelku štaba mornarice v Zemunu licitacija za dobavo beneške mešanice ter motornega in strojnega olja. 1. septembra za dobavo razne pločevine in Jeskla, 15. septembra pa za dobavo kompletnih oblek za dež. Dne 30. t. m. bo v pisarni obneje čete v Skoplju licitacija za dobavo 850 nalivnih telefonskih elementov. Dne 31. t. m. bo pri komandi pomorskega aršenalja v Titvu licitacija za dobavo 12.000 kg krp za čiščenje. Dne 30. t. m. bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije dr. železnice v Beogradu licitacija za dobavo 2 kompletnih malih samostojnih central za proizvodnjo električne energije, 2. septembra pa za dobavo cevi za delavnico v Zagrebu.

Borze

11. avgusta

Na ljubljanski borzi so se danes angleški funti v privatnem kliringu trgovali po 238. V zagrebškem privatnem kliringu pa je bil promet v grških bonih po 29. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 14.5450, v Beogradu 14.5695 in v Zagrebu 14.5450 odnosno za konec avgusta 14.53 in za 15. september 14.50.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri nespremenjeni tendenci notrala 484 — 485,50 (v Beogradu je bil promet po 484,50). Zaključki pa so bili zabeženi v 4% severnih agrarnih obveznicah po 61,50 in v 7% investicijskem posojilu po 99,50.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2374,16 — 2388,76, Berlin 1745,03 — 1758,90, Bruselj 733,45 do 738,51, Curih 996,45 — 1003,52, London 212,26 do 214,32, New York 4322,26 — 4358,57, Pariz 118,47 — 119,91, Praga 150,24 — 151,34, Trst 228,20 — 231,28.

Curih, Beograd 10, Pariz 11,9250, London 21,3375, New York 436,75, Bruselj 73,60, Milan 22,9750, Amsterdam 238,35, Berlin 175,20, Dunaj, bankovci 33, Stockholm 110, Oslo 107,2250, København 95,25, Praga 15,08, Varšava 82,25, Budimpešta 86,50, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 485,50 — 489, 4% agrarne 62 den., 4% severne agrarne 61,75 — 62, 6% beziške 93 — 94, 6% dalm. agrarne 92 — 93, 7% stabilizac. 98,50 den., 7% invest. 99,50 — 100 7% Seligman 99 den., 7% Blair 94,50 den., 8% Blair 98,50 — 99,50; delnice: Narodna banka 7250 den., PAB 228 den. Trboveljska 180 do 190, Narodna šumska 15 bl., Gutmann 53 bl., Našice 490 den., Sešerana Osijek 115 bl., Osiječka ljevaonica 180 — 220, Dubrovačka 350 den. Oceania 600 — 700, Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 484 den. (484,50), za sept. 484 den. (484), 4% agrarne 62,75 do 63, 4% severne agrarne 62 den., 6% beziške 93,50 — 94 (98,75), 6% dalm. agrarne 92,75 — 92,85 (92,85 — 93), 7% stabilizac. 98,50 den., 7% invest. 99,50 den. (99,75), 7% Seligman 99,50 den., 7% Blair 94,25 do 94,75 (94,50), 8% Blair 99 — 99,50, Narodna banka 7275 — 7300, PAB 231 — 231,50.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 11. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 63,75, za maj 68,25; koruza: za sept. 50,75, za dec. 48,25.

+ Winnipeg, 11. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za okt. 72, za dec. 71,50, za maj 73,50.

+ Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence nespremenljive. Pšenica: nova (78 kg); baška 146 — 150; sremska 145 — 149; banatska 146 — 152; potiska 152 — 159; Koruza: baška 130 — 152; banatska 127 do 129, Oves: baški 114 — 116, slavonski 115 117, Jčemen: baški in sremski 64/65 kg 140 do 145, Moka: baška »Og« in »Ogg« 255 — 265; »2« 235 — 245; »3« 215 — 225; »6« 195 — 205; »7« 165 — 175; »8« 110 — 115. Fižol: baški sremski v vrečah 117,50 — 125. Otrubi: baški sremski 92,50 — 97,50.

+ Budimpeštanska terminska borza (11. m.) Tendence nespremenljive. Koruza: za avg. 18,95 — 19, za sept. 18,27 — 18,30, za maj 13,85 — 13,88.

BOMBA2

+ Liverpool, 10. avgusta. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za avg. 4,60 (prejani dan 4,50), za okt. 4,63 (4,56), za dec. 4,69 (4,62).

+ New York, 10. avgusta. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za avg. 8,32 (8,22), za dec. 8,44 (8,35).

ZIVINA

+ Na mariborski živalski sej 9. t. m. je bilo prigranjen 7 konj, 151 volov, 466 krav, 11 telet, skupaj 650 glav. Cene so bile naslednje: debeli volji 4,25 do 5 din, poldebili 3,50 — 4,50, plamenski 4,25 — 5,50, biki za klanje 3,50 — 4,50, glavne krave debele 3,75 do 4,50, plamenske krave 3,25 — 4,25, krave za klobasenje 2,50 — 3, molzne krave 4 — 5, breje krave 3,50 — 4,25, mlada živina 4 — 5, teleta 4,50 — 6 din. Prodane so bile 303 glave.

SVOJEVRSTNA MIGRENA

Ludovik XIV. je pozval svojega kardinala na važen državni razgovor. Ko je ta dospel, so mu sporočili, da ga kralj ne more sprejeti, ker ima migreno. Na avdenci drugega dne je kardinal povprašal kralja, kako je z njegovo migreno.

— O, hvala, izgnila je, kakor da je ni bila.

— Da, da, se je nasmehtil kardinal, videl sem jo: imela je modro krilo in prekrasen, svetel pajčolan...

NAPOLEONOV UMIK

Na nekem plesu v Parizu se je Napoleon preveč približal plesalki, ki ga je zaradi tega nehoti precej nenežno odrinila. Ko se je v zadregi opravičila, ji je cesar Napoleon dejal:

— Nič hudega, madame! Pravočasno sem se umaknil!

— Veličanstvo, je odvrnila lepota, ponosna sem, da sem jaz prva oseba, ki vas je prisilila na umik.

Sokolinadelu

Lepo uspel nastop kranjskega sokolskega okrožja v Stražišču

Stražišče, 11. avgusta. V nedeljo se je vršil v Stražišču tekovalni nastop IV. odseka kranjske sokolske župe. Nastopili so vsi oddelki društva iz Kranja, Stražišča, Skofje Loke in Trzica. Na igrišču SK Savice, kjer se je nastop vršil, se je zbrala velika množica ljudi, ki je z navdušenjem spremljala nastop sokolskih borcev in jim od točke do točke prepirala burne ovacije.

Pred pričetkom nastopa so se zbrali vsi oddelki na telovadišču in oddali pozdrav državni zastavi, godba I. planinskega pehotnega polka iz Skofje Loke pa je zaigrala državno himno. Po pozdravu je sledil nastop dece, 140 po številu, ki je lipo in skladno izvedla proste vaje. Sledila je orodna telovadba ženskega naraščaja. Pri tej točki je pokazala naraščajnica s. Benedikova Slavka iz Stražišča krasne vaje na bradli in je bila deležna za brezhivno izvedbo navdušenega aplavza. Sledile so simultanka na bradli, ki so jo krasno izvajale naraščajnice iz Kranja, igre in raznoterosti dece in naraščaja, nato pa nastop moškega in ženskega naraščaja, 120 po številu, s praškimi vajami. Za temi so nastopili člani v orodni telovadbi na drugo in bradli. Zadnji je bil nastop članov in članice (100) s praškimi vajami.

Na zaključku je obkinito skupno s telovadiščem slovensko himno in priredilo sokolstvu burne ovacije. Sokoli kranjskega okrožja s tem nastopom spet pokazali, da gre njihova pot nezadržno naprej do končne zmage.

Praznik Sokola na Lavrici

V nedeljo 14. t. m. slavi Sokol na Lavrici pomembno slavo. Otvoril bo novo leto telovadišče ter priredil svoj javni telovadni nastop. Z vso vneto se marljivo član pripravlja na ta dan, da pokažejo bratom in prijateljem uspehe svojega dela. Sokol na Lavrici zasluži vso pozornost, ker je ta sokolska družina ena izmed najmlajših v vsej župi. Lepo letno telovadišče je bilo napravljeno s prostovoljnim delom. Z veseljem so bratje vsak večer prihli na lopate in krampe ter marljivo delali. Telovadba se lepo razvija in v prenojenih vrstah se zbira z veseljem mladina, ki je sokolska in jugoslovenska. Sokol na Lavrici prosi nacionalne javnosti, da ga v nedeljo obišče ter pomaga tako krati velike stroške. Začetek telovadnega nastopa bo ob 15. Po nastopu bo zabava v krasnem parku brata staroste. Sodelovala bo godba dravske divizije. Zveze z vlaki in avtobusi so ugodne.

Sokol Sv. Križ pri Kostanjevici se marljivo pripravlja na javni nastop, ki bo 21. t. m. Četudi že nad leto dni nima društvo telovadnice na razpolago, katero je od vsega početka ustanovitve uporabljalo, ne kloni in vadi vse svoje edince na prostem, v zavesti, da je le v delu uspeh sokolstva. Kljub vsem oviram si je Sokol nadel nalogo, postaviti si svoj dom, za katerega je stavišče že pripravljeno. Bratska družina in prijatelji sokolstva se iskreno vabijo, da s svojo navzočnostjo moralno in gmočno podprejo društvo, ki z velikim naporom križuje sovražnika. Na svidenje pri Sv. Križu!

Javni nastop Sokola v št. Petru v Savinjski dolini v nedeljo 7. t. m. je uspel nad vse zadovoljivo ob veliki udeležbi sokolstva in njemu naklonjenega občinstva. Opolanski sprejem gostov je bil prisrčen, posebno ob pozdravu sokolske gozdne šole celjske župe s tabornim vodjo br. Pahorjem. Naraščajnik domačega društva brat Gajšek je pozdravil sokolsko mladino in ji želel iskreno dobrodoščilo. V češkem jeziku je nato pozdravil oba gosta Čeha, nato pa je naraščajnica Duša Požarjeva izročila obema šopek cvetlic. Po odhodu opolidskih vlakov je množica Sokolov in ostalega občinstva odkorakala z godbo na čelu na letno telovadišče pri Sokolskem domu. Kmalu je pričelo neumisljeno deževanje. Deževalo je do 15. ure in se je ob 16. pričela javna telovadba, ki se je razvila v močeno sokolsko manifestacijo. Nastopa so se udeležili vsa bližnja bratska društva. Posebno močno so bila zastopana društva žalec, Petrovci, št. Pavel pri Preboldu, št. Jurij ob Taboru in Voljnik. Na telovadišču so strumno prikorakali vsi oddelki, njim na čelu gojenici taborne šole z jugoslovensko in čehoslovasko zastavo, da izkažejo čast državni zastavi med igranjem državne himne. Na sosednem jarmobu poleg državne trobojnice je veselo zaplapolala čehoslovaska državna zastava, ko so taborniki zapeli čehoslovasko državno himno. Prosvetar br. Kuhar je v jedratem govoru spomnil na 20letni državni jubilej in pozdravil sokolsko mladino, posebno še oba brata Čeha. Navdušen je bil pozdrav starešini Nj. Vel. kralju Petru II. Sledila je telovadba. Nastopilo je 76 dečkov, 48 deklic, 48 naraščajnikov, 44 naraščajnic, 36 članic in 48 članov, skupno 300 pripadnikov. Vse telovadne točke je številno občinstvo navdušeno odobravalo. Posebno navdušeno so bili pozdravljeni gojenici gozdne šole, ki so bili za svoja izvajanja pod vodstvom tehničnega vodje br. Kluna nagrajeni z burnim plaskanjem in vzklikanjem. Zopet se je pokazala nezlomljiva moč našega sokolstva in močeno je po nastopu zaorila pesem sokolskih legij »Le naprej brez miru...«

Semski Sokol je imel v nedeljo 7. t. m. svoj letni nastop. Kljub temu, da je bilo več prireditelj v bližini Semča, tako belokranjski planinski dan na Mirni gori v Gradcu gasilski slovesnost in v Metliki prireditelj mestne godbe, je prihitelo v Semč mnogo Sokolov in Sokolice ter Sokoli naklonjenega občinstva. Predvsem je vzbujal pozornost velik avto iz Črnomlja, ki je pripeljal 60 telovadnih članov pod vodstvom staroste belokranjskega okrožja br. Spira Vrankovića. Prišli so tudi Sokoli iz Metlike in Podzemlja. Nastopile so vse kategorije s prostimi vajami in na orodju. Po telovadbi je bila veselica, ki je potekla v najlepšem razpoloženju. Udeležba je bila nad vse zadovoljiva. Posebno mnogo je bilo domačinov, med katerimi smo opazili tudi občinske zastopnike, ki so pripoznali, da Sokol lepo vzgaja mladino. Le naprej, brez miru!

Razen tega je bilo izrebranih še 3.300 dobitkov A Din 1.000.—

Popolno uradno listo dobitkov, izdano in kontrolirano od same državne razredne loterije, torej brez vsakih pogrškov, pošljemo vsakomur na zahtevo.

Prihodnje izrebranje bo jutri 12. t. m.

Iz Julijske krajine

Prestolonaslednik na Reki in v Trstu

Zadnje dni se je mnil v reški in tržaški polkrajini prestolonaslednik Prince Umberto. Kakor je objavila agencija »Stefani«, je prišel kot inspektor italijanske pešade in je nekaj dni prisostvoval vojnim vajam obmejnih čet pod Snežnikom. Na Reki, v Oratiji, Podgradu, Herpeljah, Klani, Postojni, Semočah, Ubeljskem, na Opčnah, v Storjah in Trstu, kjer se je spetoma ogledal razne fašistične ustanove in počitnice kolonije ter tabore fašističnih mladinskih organizacij, so mu priredili svetlane sprejeme. Pregledal je tudi tabore več pehotnih ter topniških polkov. Njegovo inspekcijsko potovanje je trajalo štiri dni. Preteklo sredo se je z vlakom odpeljal iz Trsta nazaj proti jugu.

Ob priliki pregleda vojaških taborišč se je v ponedeljek zjutraj pripetila huda avtomobilska nesreča. Nekaj vojaških tovornih avto se je na cesti med Dobropoljem in Harijami prevrnil v globok obcestni jarek in pokopal pod sabo nekaj vojakov in podfašistov. Nekaj volak je bil pri ubit, dva druga sta podlegla poškodbam med prevozom v bolnišnico. Prestolonaslednik, ki je bil tedaj tam v bližini, je ponesrečenec sam takoj prišlo na pomoč in poskrbel, da so bili ranjeni nemudoma prepeljeni v tržaško bolnišnico.

Slab pridelek sviloprejkinih kokonov na Goriškem

Pridelek sviloprejkinih kokonov bo, kakor poroča goriški »Isonzo Agrario«, letos nekoliko manjši, kakor je bilo splošno pričakovati. V furianskem delu goriške pokrajine, kjer se še največ bavijo s to posebno panogo kmetijstva, vreme in druge okoliščine v zadnjem času niso bile ugod

Prevažanje srebra

Nova zakladnica Zedinjenih držav Amerike leži v West Pointu. Tja so prepeljali nedavno srebrni zaklad ameriške Unije. Na sliki vidimo razkladanje srebrnega tovora ob vojaški asistenci

Ruska Maginotova črta

Sedem let tajnega dela na zapadni meji

Listi so te dni poročali, da so sovjeti po skoraj sedemletnem tajnem delu dogradili utrdbe na svoji zapadni meji. Estonski list »Paevaleht«, ki poroča pod naslovom »Ruska Maginotova črta dokončana o teh delih, ve povedati sledeče zanimive podrobnosti:

Iz sedaj utrjenega pasu so ruske oblasti premestile prebivalstvo v notranjost dežele in za gradbeno dela so uporabile v prvi vrsti tehnične čete ter edinece graničarske vojske. Posebno pozornost so sovjeti poslagali na zaščito obale. Trdnjavi Kdasno Gor. ko in Kaporje so zelo povečali in izpopol-

nili, in sicer tako, da nista zaščiteni samo proti napadom z morja, temveč tudi iz zra. ka. Zelo skrbno so utrdili Lugaški zaliv, ki je postal oporišče za pomorsko in zrač. no vojno brodovje. Tako bo mogoče odbiti vsak napad na Leningrad z morske strani. List navaja podrobnosti tudi o zgradbi dveh utrjenih skupno 50 km širokih pasov, o spremembi prvotnih načrtov in o ukrepih, da bi se vse delo izvršilo v tajnosti. Ena izmed važnih posledic tega, da je Rusija dokončala ta dela, je ta, da bo mogla sedaj v primeru kakšnega konflikta na Daljnem Vzhodu poslati tja z mirno vestjo večje vojske.

Pes rešil otroka iz reke

Zagrabil ga je z zobmi za roko in ga rešil iz vode

Neka zakonca iz Regensburga sta si privoščila s svojim triletnim otrokom nedeljski oddih ob Dunavu med t'm mestom in Donaustaufem. Otroci, ki se je ob reki igral z ladjico, je padel nenadno brez vsakega glasu v vodo in valovi so ga odnesli s seboj, ne da bi starša kaj opazila. V tem trenutku pa je skočil proti reki močan volčjak mimo obeh zakoncev, ki sta ležala v travi in šele sedaj pogrešila otroka. Njiju groza pa se je spre-

nila v veselje, ko sta opazila, da pes otroka živega vleče iz vode. Zagrabil ga je bil z zobmi za roko. Otroci je dobil od zob samo lahko rano, drugače se mu ni zgodilo nič hudega. Četveronogi rešitelj je bil po vsej priliki v grmovju opazoval igrajočega se otroka in mu je pritekkel v kritičnem trenutku na pomoč. Po svojem dejanju pa se ni kazal nič prijaznega in ni pustil, da bi ga božali. Stekel je hitro proč.

Čuvajeva žena odkrila razbojnika

Zločinec je pobegnil iz norišnice in je prosil v neki čuvajnici pitne vode

V norišnici v Evreuxu na Francoskem so imeli zaprtega razbojnika Kursawinskega, po rodu Poljaka, ki so ga bili že večkrat obsodili zavoljo umorov, izgnali iz Francije

in ga na zadnje vtaknili med slaboumne. Pred kratkim je razbojnik iz zavoda ušel. Ljudje okrog Evreuxa so bili nekoliko dni v velikem strahu, dokler ni padel razbojnik pravici spet v roke.

Pojavil se je, očitno ob koncu svojih moči, pred neko železniško čuvajnico in je čuvajevu ženo prosil vode. Čuvajeva žena ga je spoznala in ko je odšel, je obvestila policijo. Kursawinskega je medtem srečal neki drvar, ki ga je isto tako spoznal in ga poskusil ujeti. Nastal je težak boj, v katerem bi razbojnik nemara zmagal, da niso še pravočasno prispeli orožniki, ki so navalili nanj in ga zvezali.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ministri na Mont Blancu

Otvoritev nove planinske postojanke

Težavno nalogo morajo opraviti trije člani francoske vlade. Gospodje morajo 3900 m visoko v masiv Mont Blanca, da tam svedčano odprejo novo planinsko koč. To so gospodje Chautemps, namestnik ministrskega predsednika, Frossard, minister za javna dela, in Zay, minister za ljudsko prosveto. Pot bodo opravili v dveh etapah, in sicer se bodo prvi dan povzpeli do 2700 m visokega gorskega hotela »Te-

Neobičajna nezgoda in rešitev

Avtomobilski vozač Richard Schindler z Dunaja je prispel s tovornim avtom na Tirolsko in je hotel po hudem neurju preko lesenega mosta v bližini Innsbrucka, ne da bi vedel, da je narasla reka med tem most zrahljala in ga na drugem koncu že odnesla. Schindler in njegov spremljevalec sta zavozila z vso brziho v valove, avto je odneslo po reki navzdol.

Schindlerjev tovariš je ustežnil skočiti iz vozila in se rešiti s plavanjem na breg, med tem ko je Schindler ostal v vozu, ki je na zadnje običal na neki sipini sredi reke. Tu je Schindler skočil v vodo in splaval do brega. Desegal ga je srečno, deblo, ki jih je gnala voda s seboj, pa so ga ranila.

Srnjak v podmornici

Neka podmornica, ki je manevrirala v kielsem pristanišču, je dobila nenadejane obiskovalca. Službujoči častnik je na vodi nenadno zagledal plavajočega srnjaka. di nenadno zagledal plavajočega srnjaka. ki je neprestano spreminjal smer, so le s težavo ujeli. Mornarji so žival, ki se je tresla od mraza in izčrpanosti, zavili v odejo in ji dali jesti. Poskušala pa je vedno znova pobegniti. Šele ko se je podmornica potopila, se je srnjak od groze umiril. Po več urah plombe so ga pri Neustadtu izkrcali in je hitro ušel v gozd.

Raziskovalec

Leo Frobenius je umrl

V Biganzolu ob Lago Maggiore je umrl nenadno znani raziskovalec Afrike prof. Leo Frobenius. Dočakal je 65 let. Proslavil se je kot soustanovitelj moderne etnologije, ki ga je vodilo predvsem načelo, da so določene oblike kulture značilne za določene življenjske prostore in omejene samo nanjo.

Spomenik Napoleonu

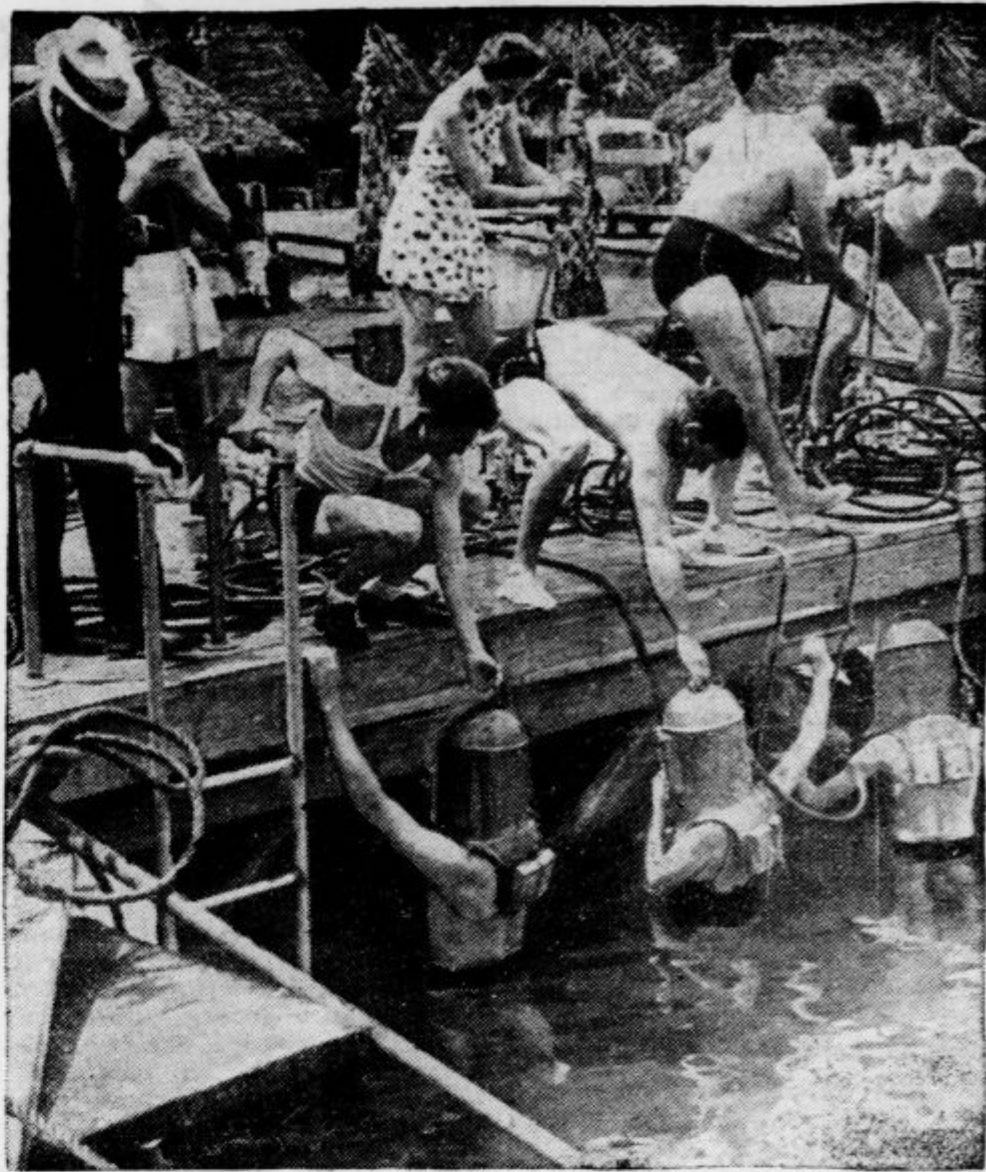

V Ajacciu na Korziki bodo Francozi dne 15. avgusta odkrili impozanten spomenik cesarja Napoleona Bonaparta (slika)

Strelna na posestvu angleškega ministra

Angleška je imela zadnje dni hude nevihte, ki so povzročile veliko škodo. Tako je ostalo samo v londonski okolici 1726 telefonskih naročnikov brez zveze, ker je voda preplavila in poškodovala telefonske kable. Med neko nevihto je treščilo v posestvo lorda Halifaxa v Woodley Woldu. Zunanji minister, ki je bil baš na počitnicah, se je tudi sam udeležil gasilnega dela, ki je trajalo več ur.

Amerika študira morsko žival

Slušatelji zoologije na univerzi v Miamiu se spuščajo v potapljaški opremi v morja, kjer bodo opazovali njegove prebivalce

Slučaj proti ločitvi

Pred vojno ločena, zdaj zopet mož in žena

V bližini Brna se je l. 1911. mlad uradnik oženil s 17letnim dekletom, zakon pa je bil po dveh letih ločen. Mlada ločenka je potem zaprosila za spremembo svojega imena, da bi je možovo ime ne spominjalo na nesrečni zakon. To se je tudi zgodilo. Medtem je prišla svetovna vojna. Ločenka je postala bolničarka. Nje bivši mož se je vrnil iz vojne kot invalid in so ga morali predčasno upokojiti. Pred nekoliko meseci je iskal novo strežnico, javila se je Eliza M., njegova bivša žena, ki pa ni ve-

dela, da je ta invalid nje nekdanji mož. V 25 letih ločitve sta se oba tako spremenila, da nista spoznala drug drugega. Čez nekaj časa sta začela ugajati drug drugemu, sklenila sta, da se poročita in sta s svojimi dokumenti prišla pred poročnega uradnika. Ta je listine vestno pregledal in ugotovil, da sta bila nekoč že poročena. Ko je minilo prvo presenečenje po tej ugotovitvi, sta izjavila, da se hočeta vendarle znova poročiti in tako se je tudi zgodilo.

Cesta eksplodirala

S silnim pokom je eksplodirala te dni zgornja plast nove ceste, ki so jo v Utrechtu zgradili na betonski podlagi. Vzrok tega nenavadnega dogodka je v silni napezosti, ki je nastala zavoljo vročine zadnjih dni v cestnem fundametu. Kamenite kočke v zgornji plasti je preko vse širine ceste v dolžino eneg metra poglalo visoko v zrak. Samo slučaj je hotel, da ni bilo pri tem nobene žrtve.

Kunci ustavili vlak

V Srednji Nemčiji imajo letos neobičajno nadlogo kuncce. V pokrajini pred Harzom so te živali izpodkopale razne železniške nasipe in te dni neki vlak ni mogel na postajo Dittfurt pri Quedlinburgu, ker se uvozni signal navzlic vsemu trudu ni hotel zganiti. Ko so pogledali za vzrok motnje, so ugotovili, da so divji kunci s svojim grebalnim delom blokirali žice, ki ravno signal.

Ruski tanki na vodi

Na rusko-mandžurski meji je ruska vojska v popolni pripravljenosti. Na sliki vidimo oddelek tankov, ki plavajo čez reko Tjumenj

Ena strelna — štiri mrtvi

V rumunski občini Valea Stramba je strelna ubila dva brata, stara 12 in 16 let. Ko je oče izvedel za smrt otrok, ga je zadel kap, mati pa se je iz obupa obesila na podstrešju.

A NEKDOTA

Bernard Shaw je bil še publicist, ki ga je poznal šele ozek krog ljudi. Nekega dne se je udeležil slavnostnega obeda v svoji irski domovini. Med obedom je prosil nekoga gospoda, ki je sedel ob pladnju s kruhom, naj bi mu pomaknil kruh bližje. Možakar, ki je bil obogaten trgovec z volno, je vprašal razdraženo: Toda gospod, vi me smatrate očitno za natakarja?

»Nikakor ne«, je odvrnil Shaw, »smatral sem vas po pomoti samo za gentlemana!«

VSAK DAN ENA

»Možiček, kaj si že pozabil, da ti je zdravnik strogo prepovedal piti pivo med jedjo?«

»Jes, saj bi bil res kmalu pozabil. Natakak, prosim, odnesite jed in pustite mi samo pivo!«

(»Hjemmet«)

Pomoč za generala Franca

Zaradi neprestanih napadov republikanskih čet na postojanke generala Franca, je bil poslednji prisiljen pozvati nova ojačenja iz Maroka (slika)

Kulturni pregled

M. Majer Ziljski v novem češkem romanu

Prški Evropski literarni klub je izdal med letno serijo svojih dopolnilnih knjig poleg slovečega življenjepisa gospe Curie-ve ki ga je spisala njena hči Eva in vselega romana Hansa Fallade »Storočje v svet« življenjskega romana Vladimira Dmaka »Mazet slavne žene« (Soprogslava ne žene). Pisec je že uspešno preizkusil svojo pripovedno moč v življenjepisu romana o van Gogh in o španskem slikarju Goyi. Pisatelj življenjepisa roman ni lahka zadeva. Nekateri kritiki in čitatelji skušajo z leksikoni, specialnimi študijami in z drugim gradivom mikroskopično preiskati vsak količnik važni biografski podatek in pravijo, da ima pisatelj te vrste pravico vpletati v zgradbo svojega romana vse dogane, podatke, ne pa jih preužeti po potrebi svoje domišljije, kakor na pr. pri izrazih fantazijskih ali fikcijskih romanov. Drugi pa zopet mislijo in prav to menijo, se morali te dni v neki slovenski oeni Stojančevega romana o van Gogh »Sla po življenju«, — da mora pisec doznati življenjsko gradivo po svoje prekvasti in dati romanu značaj romane pesniške stvaritve. »La vie romaneč«, kakor imenuje Francozi to vrsto književnosti, išče že dolgo poti med tema dvema svetovoma.

Že iz uvoda, ki ga je spisal pisatelj Emil Vachek tej izdaji Dmakaovega novega romana, lahko posnemamo, da se je avtor dokaj zvesto oklepal arhivalnega, memoarskega in drugega gradiva, ki mu je bilo na razpolago. Koga opisuje češki pisatelj v svojem »Možu slavne žene«? Je to mož največje češke pisateljice 19. stoletja Božene Němcove, e. k. uradnik Josef Němec. Le redkokdaj se je zmenil za to povprečno, brezpomembno osebo, ki je spremljala mužno življenje avtorice »Babice« in ki je do prinesla dober del njenih glotokim in pretresljivim mukam. E. k. uradnik Josef Němec, mož »slavne žene«, je torej stopil v češko literaturo (če izvajamo memoarje življenjske razprave, ki so ga že prej omenjali), dokaj pozno in tu bo ostala za njim čudna sled. Kajti Josef Němec je imel v sebi posebej repertoar lastnosti in čednosti avstrijskega uradnika nižje vrste v letih absolutizma in reakcije. Njegova zveza z Boženo Němcovo se je že kmalu po poroki zrahljala, saj se je občutila, umetniško nadarjena Božena kaj temeljito razmišljala nad svojim možem, tem neozdravljivim filistrom, zakrknjenim birokratom in mehokohrtenim kleplazcem, ki je skušal doma biti tiran. Vzlic temu se ta po duhu tako neenaka dvojica ni ločila, iskala je sporazuma in čustvenih stičnih točk in povzročala z dejanskimi nesporazumi.

Med revijami

Beograjski „Vidici“

Usoda dobro urejevanih tedenskih revij »Javnosti« in »Krug« bo ostala zapisana v kroniki našega časa kot eden izmed značilnih pojavov v teh letih, ko nas razni vplivi tlačijo v nepotrebnost, pri nas popolnoma odvečne ideološke boje. Tema dvema revijama, ki sta v Beogradu krepko branili svobodo mišljenja, demokracijo, progresivna stremjenja in široko pojmovano edinstvo naroda in države, je ustrezal (pač ob upoštevanju naših posebnih revij) vzor praeškega tednika »Přítomnost«. S polmesečnikom »Vidici«, ki je prišel izhajati v prvi polovici junija, so dobila novo glasilo zmerno usmerjena, vendar pa jasna in iskrena stremjenja po svobodni prosveti in naprednem, ra osebni svobodni slovesu in gospodarskem in socialnem sestavu. Urejevanje tega polmesečnika je prevzel Milan Marjanović. Njegovo ime je bilo še pred osvoboditvijo eno najbolj znanih imen iz hrvatske, publicistične in slovesne kritike. Ta vneti bojevnik za duha napredka in svobode, za realistične metode, v politiki, kakor jih je prav tedaj oznanjal T. G. Masaryk, se ni omejeval samo na književno področje, kjer je kmalu postal eden največjih kritikov iz kroga »moderne« in tekmece svojega nasprotnika A. G. Matoša, marveč je vzpodbudno in bojevito segal tudi na druga področja. Tako je zlasti zastopal idejo hrvatskega in srbskega političnega edinstva, kajti edinstvo ni moglo ostati zgolj pri skupni jezikovni reformi, marveč je nujno siliло k političnim in splošno-kulturnim posledicam. Na teh načelih je bila tudi zgrajena hrv.-srbska koalicijska, ki je s poudarjanjem narodnega edinstva Hrvatov in Srbov uspešno dvigala prapor jugoslovenstva. Kmalu je le-ta prešel v mlajše, radikalnejše roke, toda generacija, ki ji je pripadal Milan Marjanović ali mlajši rod, čigar usoda je literarno prikazal neumorni dalmatinski bojevnik, pisatelj Niko Bartulović, je l. 1918 doživljala svoj trijumf.

Leto 1938 obuja letopo in mistiko te zmage in sili k obračunu s tedanjimi ideali. Sedanjost je preveč negotova, da se ne bi misli vračale k revolucionarni gotovosti in k velikim vzorom leta osemnajstega. Po dvestih letih nemirnega življenja, polnega sprememb in trdovratnih bojev za smisel in smoter, za pota in načela idej, ki so bile položene k samim temeljem naše države, prihaja že drugič ko neč desetletja in kilice po računu in obračunu. Dvasetletnica Jugoslavije nam zastavlja vprašanja, kakor si ga zastavlja župančičev popotnik:

Požel je kmetič in posravljal plod, a kod, mladenič, kod gre tvoja pot? Kaj si sejal mladenič, kaj bo žel?

Prav tako vprašanja si zastavlja ne zase, marveč za vse Jugoslovane sodelavci beograjske revije »Vidici«. Lepo številno gradivo, ki obravnava z današnjega vidika, ko so se tolikere ideje preizkusile v praksi, največja vprašanja našega narodnega obstoja in razvoja, lepo število člankov te vrste najgloblje dokazuje, da se »Vidici« zavedajo potrebe takih opredelitev in takega obračuna ob dvajsetem letu našega osvoboditve.

Naj iz množice člankov, ki so izšli v dosedanjih šestih številkih »Vidikov« opozorimo za sedaj zgolj kronistično na nekatere izmed njih. So to predvsem nepodpisani uredniki, ki jih po vsej verjetnosti piše urednik Milan Marjanović in ki obravnavajo probleme vere v človeka, naše

in nemogočim sožitjem drug drugemu tisoč muk. Napeto tragedijo tega zakona je VI. Dmák osvetlil z lučjo, ki skuša brez mržnje in predsodka pravično razdeliti luč in senca, saj je bil Němec v glavnem tak, kakršni je moral biti zaradi svojih prirojenih, privzgojenih in v šoli e. k. birokratizma prevzetih lastnosti. Zares ni še nihče v češkem slovesu s tako prodornimi psihološkimi pogledi prikazal človeški tip njegove vrste: vsi, ki količnik poznamo preteklost, vemo, da so taki tipi obsajali in pravico celo, da jih je še vse polno med nami, v skritih zasebnih zakotjih, kjer ne bodo nikdar zanimali javnosti, če niso močje slavnih žene.

Josef Němec je živel tudi na slovenskih tleh. Bil je urednik v Beljaku na Koroskem (ne vem, čemu Dmák imenuje to mesto Villach, čeprav rabi pravilno: Celovec in na tem mestu tudi Beljak). V družbi čudnega češkega brata se suče znani rodoljub, župnik Matija Majer — Ziljski, ki v poz. glavu 60. in naslednjem nastopa v Dmákovem romanu.

»Od prvega trenutka, piše Dmák, »kar sta se seznanila, je bil duhoven Němec všeč. Oglevala si je zastavnega, skoraj že petdesetletnega moža s prodornim pogledom. Na mah je najbolj obžaloval, da od slavnega pisatelja in buditelja bratskega naroda ni čital niti vrstice.

— Ali imate še kakšno željo, predlog, komu bi nazdravili, preden začnemo resno govoriti? — je vprašal Majer.

— Menim, gospod, da lahko ne samo nazdravljamo, marveč tudi resno govorimo — je odvrnil Němec — o Vas sem bil že pisal ženi... povedal sem, da ste edini, v katerega imam popolno zaupanje.

A jaz ga imam do vas in vaše žene. Obžalujem samo, da nisem čital niti enega izmed spisov, ki jih čehi tolikanj občudujejo. Obetam vam, da bom za spise vaše žene vzbudil zanimanje katerega izmed naših prijateljev, ki razume češki. Menim, da bi vsaj tisto delo, ki ga sama smatra za najbojsega, lahko izdali v slovenščini.

Nato se razvije pogovor o narodnem blagu in Němec pripravi Majerja do obljube, da mu bo pomagal za Boženo Němcovo zbirati slovenske pravilice. Govorita tudi o Vseslovenskem leksikonu in naposled napijeta na njegov uspeh.

Vsekako značilen prizor o sestanku e. k. Čeha in veslovenskega romantika. V ozadju ostaja mučeniška senca takrat nepriznane Němcove žene — Božene Němcove. Slovenski prevod njene »Babice« je res izšel in je bil prvi v slovenskem svetu. Majer je, kakor znano, pozneje umrl v Pragi, kamor je dolgo hrepenel iz daljave. — o.

Čer se po večtedenskem bivanju v Jugoslaviji vrne v domovino. Na poti iz Italije je obiskal svoje znanke v Ljubljani praški pisatelj A. C. Nor, ki je pred nekaj leti uspešno predaval v Ljubljani o češkoslovaški literaturi in se odsele zanimaja za naše kulturne pojave ter jim ob vsaki priliki posveča pozornost. G. A. C. Nor je eden najplodovitejših mlajših pisateljev in tudi član Sindikata češkoslovaških novinarjev.

Knjiga o slovenskih planinah. Kakor poročajo »Vidici« je izdal beograjski Penklub kot drugi zvezek svoje biblioteke beograjskega profesorja Raška V. Dimitrijevića »Knjigo o planinah«. Predgovor je spisal urednik »Planinskega vestnika« dr. J. Tomlinšek. Knjižica je izšla v založbi Francosko-srbske knjigarnice A. M. Popovića in v redakciji dr. M. Djorčića. Ta knjižica vsebuje pisce planinske impresije iz Slovenije. Spisana je, pravi beograjski ocenjevalec, »nenavadno strastno in toplo, z mnogimi zanimivimi podrobnostmi in pesniškimi občutji, ter bo nudila užitek ne samo planincem od rase, marveč tudi najbolj kabinetnemu človeku, ki si ni nikdar opasal alpinistične vrvi, če le ima kaj čuta za neposrednost doživljanja življenja, za pestrost predmeta in za navdušenje, ki je uspešno prešlo v besedo in v izraz... g. Dimitrijević je mislec, ki išče v planinah dotika z vsemirjem, hoče reševati naravne skrivnosti in določiti odnos človekovih moči nasproti silam pri-

rode. Zato je ta knjižica polna dragocennih opazovanj, pesniških nastrojenj in zanimivih misli.

Nemški pisatelj R. G. Binding je umrl v Berlinu, star 71 let.

Glavami Andrić, ki je izdal l. 1936 pri Vallardi v Milanu italijansko-slovenski in slovensko-italijanski slovar, je objavil novo obsežno, leksikalno delo: je to italijansko-hrvatski slovar, ki ga je izdal dr. Vinko Esih v Zagrebu. O novem slovarju je izšlo v »Piccolo della sera« z dne 9. t. m. dalje poročilo iz peresa Umberta Urbanija, ki označuje tudi ostalo, skoraj že štiridesetletno literaturo in publicistično delo G. Andrićev. V isti številki tržaškega dnevnika je izšel članek o pokojnem izdajatelju »Panthéon«, pisatelju dr. Mladenu Horvatu.

»Naše revoluce«, češki časopis za zgodovino narodnega osvoboditve, prbučuje v 1—2 zvezku zbirko dokumentov o vlogi pokojnega dr. Karla Kramarja v češki osvobodilni akciji. O malo znanih borbah za zedinjenje Sedmograške z Rumunji poučuje članek iz spisa Jona Ciopecela. Izmed ostalih člankov omenjamo daljši referat Jana Hajšmana o spisu Josipa Horvata »Suplice«. »Naše revoluce« je vzoren primer, kako narod, ki se zaveda pomena svoje svobode, skrbi za ohranitev in kritično obdelavo vsega gradiva, ki je v kakršnikoli zvezi z njegovo osvobodilno akcijo.

V nekaj vrstah

Preteklo soboto in nedeljo je bila v Portorose v Italiji

mednarodna sabljarska akademija med ekipami severnozgodnje Italije in Jugoslavije. Tekmovalo se je v akademskih borbah v floretu in sablji na 8 zadetkov. V jugoslovenskem moštvu je razen Zagrebčanov in Subotičanov nastopil tudi član ljubljanske Ilirije Maks Ferlan, v sodniškem zboru pa je sodeloval Ilirijan Koršič mlajši. Tekmovanje se je po napetih borbah končalo z zmago Jugoslovenov 3:2 (razlika med zadetki 37:34). Za tekmovalce so bila razpisana številna darila, razen tega pa je zmagovalno jugoslovensko moštvo prejelo še lep srebrni pokal kopalniške uprave v Portorose. Tekmovanje si je ogledal tudi tržaški konzul g. Knežević, na povratku pa je bila vsa ekipa v gostih pri generalnem konzulu Radovanu Petroviću v Trstu. Gotovo je, da je to tekmovalneje še bolj poglobilo medsebojne sportne vezi med Italijo in Jugoslavijo.

V sredo zvečer je bil po mariborskih ulicah tradicionalni

stafetni tek za prehodni pokal »Maribor-

skega tedna.

Tekmovali sta samo dve moštvu, in sicer Rapida in Železnikarja. Po precej hudi borbi je nazadnje zmagala ekipa SK Rapida s časom 4:06.1, železnikarjevo moštvo pa je prišlo na cilj v skupnem času 4:07. Tekmovalna proga je merila 1.800 m.

Za tridnevno kolesarsko dirko

okoli Hrvatske in Slovenije, ki bo od jutri do ponedeljka, se je prijavilo 37 vozačev iz devetih mest. Med njimi je 10 Slovencev, in sicer vsi naši najboljši zastopniki kolesarskega sporta, kakor Podmiljšček, Žerjal, Gartner, Peternel, Premk, Abulnar, Krušič, Gregorič in še drugi. Tekma se bo začela v soboto jutraj v Zagrebu in bodo dirkači privozili na cilj prvega dneva v Ljubljano (na Dolenjsko cesto) okoli 13. ure. Popoldne in večer bodo prebili v družbi ljubljanskih tovarišev, v nedeljo jutraj ob 6. pa bodo startali dalje proti Celju odn. Mariboru. V tej dirki se ne bodo ocenjevali samo posamezniki, temveč tudi podsavezne moštva, med katerimi bo eno tvorila Ljubljana z naslednjimi štirimi vozači: Krušič, Abulnar, Gregorič in Premk.

Nedeljsko, ligaško tekmo med Ljubljano in Hajdukom v Ljubljani bo sodil zagrebški sodnik g. Minarič.

Znani igralec BSK Blagoje Marjanović, znan po imenu »Moša«, je bil kaznovan s 6-tedensko prepovedjo igranja, ker je na tekmi s Slavijo v Pragi kritiziral sodnika-ve odločbe. Pol kazni mu je že poteklo, tako da bo »Moša« v treh tednih spet lahko navduševal svoje številne prijatelje.

V nadaljevanju plavalnih tekem za evropsko prvenstvo v Londonu

so bili v torek najprej finali na 100 m prosto za ženske, kjer je zmagala Danka Hveger s časom 1:06.2. V predtekmovalnih na 400 m prosto so med moškimi zmagali: Anglež Wainwright s 5:06.8, Šved Borg s 4:52 in Francoz Talli s 5:04.2. V semifinalih, ki sta bila v sredo dopoldne, so bili najboljši Šved Borg s 5:02, Francoz Talli s 4:59.4, Nemec Plath s 5:01.2, Madžar Grof s 5:02.8 itd. — V waterpolu sta Francija in Italija igrali neodločeno 1:1, medtem ko je Nemčija premagala Holandsko s 3:2, nato (že v sredo) pa Nemčija Italijo s 4:0.

— Razpis dirke za kolesarsko državno prvenstvo prvorazrednih vozačev na progi Ljubljana—Zagreb (150 km). Tekma bo 21. avgusta t. l. s startom v Ljubljani ob 6. jutraj na Dolenjski cesti, cilj pa v Zagrebu. Pravico nastopa imajo vsi vozači kategorije A, ki imajo licenco za letošnje leto, in juniorski državni prvaki za leto 1938-39. Prijavnina znaša din 10, za naknadne prijave din 20. Prijave naj se pošljejo najkasneje do 18. t. m. na naslov tajnika Otmarija Ferrarja v Zagrebu, Vukovičeva 3. Za proteste (vlozene četrt ure po dirki) bo potrebna vloga din 50, ki se v nobenem primeru ne bo vrnila. Zmagovalec te dirke bo prejel državni dres in posebno nagrado, vsi ostali pa deloma nagrade, deloma pa plakete in kolajne.

Motosekija ZSK Hermes. Drevo ob 20.

seja sekcijskega odbora pri »Sestici«. Vsi in točno! Načelnik.

SK Jadran. Sestanek vsega članstva drevo ob 21. pri Sokliču, Trnovo. Prosim polnoštevilne udeležbe.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes obvezen trening, po treningu članski sestanek na igrišču. Kdor se ne bo udeležil sestanka, ne bo prišel v postev. Ker gremo že v nedeljo jutraj, je treba dvigniti opremo danes. Načelnik.

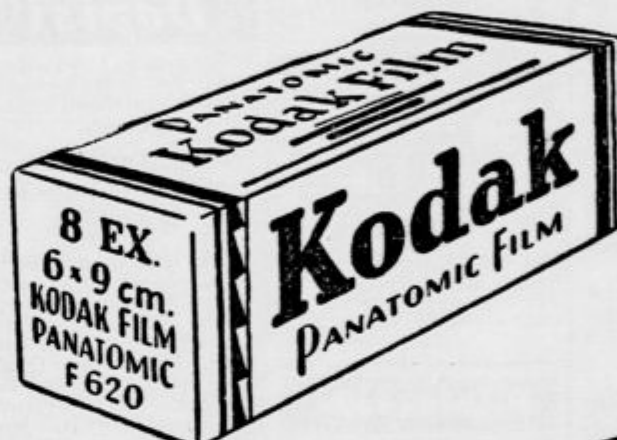
SK Slavija. Drevo ob 20.15 v našem sestanku vseh nogometašev v našem lokalu. Prosim vsi sigurno in točno, ker je važno za nadaljnji razvoj kluba. Tajnik I.

STK Moste. — Zaradi tekem, ki bodo v nedeljo in na praznik, se pozivajo vsi igralci, da se sigurno udeležijo današnjega sestanka ob 20. pri Bajcu. Zadržani opravili.

Iz Zagorja

Zborovanje bojevnikov na Strmi njivi. Stara je boja pot k romantični cerkvi nad Kolovratom na Strmi njivi, kjer se zbira pri svetnici Kunigundi vsako leto mnogo ljudstva. Pred leti so prišli vsi. Kunigundi mnogo darov, zdaj pa je to že zelo minilo. V nedeljo se je vršil tu gori po naši tabor Zveze bojevnikov za zagorski okoliš. Rudarska godba je zaigrala »Oj Doberdob«, nato pa je predsednik odbora za tabor g. Pečnik Stanko otvoril zborovanje. Govorila sta dva govornika iz Ljubljane. Po končanem zboru so šli mnogi v Kolovrat, kjer se je v Zupaničevih gostini razvila prosta zabava, pri kateri je igrala rudarska godba iz Zgorja.

Vsaki posnetek uspeva s

In pri večjih pogreških osvetljenja dobri posnetki!

27°

S P O R T

Hajduk ima mlade in dobre moči

Nedeljska druga tekma SK Ljubljane za točke bo huda preskušnja za belo-zelene

V drugem kolu tekem za državno prvenstvo nam je žreb določil najmarkantnejšo tekmovalca — Hajduka. Hajduk je poleg BSK edini klub v tekmovalcu, ki ni v Ljubljani še nikdar izgubil. Niti v zadnji tekmi, ko je Ljubljana zaigrala v najboljši formi, ni uspelo našim, da bi mu iztrgali obe točki. 2:2 je bil rezultat in vse gole so markirali naši.

Hajduk bo nastopil v Ljubljani v svoji najmočnejši postavi, ter bo skušal na vsak način nadaljevati započeto zmagovito pot proti končnemu cilju. O igri tega moštva se je že toliko pisalo, da vsako ve, da

ima Hajduk za oko najlepšo igro polno duhovitih kombinacij, ki jim južnjaški temperament daje še posebno barvo. V poslednjem času pa je Hajduk izpopolnil svojo napadalno vrsto, ki zna vse kombinacije in zrele situacije tudi prisbno izrabiti, tako da sedaj Hajdukovci ne igrajo samo lepo za oko, marveč tudi koristno.

V nedeljo se torej obeta ogorčena borba; zato vabimo slovenske sportnike, da podprejo in bodrijo naše fant, do zadnjega momenta. Preskušnja bo huda in vredna obiska!

Huda bo letos na Ljubelju

Od letošnje velike jubilejne mednarodne motodirke na Ljubelju nas ločijo samo še 3 dnevi. V ponedeljek ob 10.30 dopoldne se prične na Ljubelju borba, kakršna doslej na tej progi gotovo še ni bilo, kajti tako velikega števila vozačev in takih kvalitativ na Ljubelju še nismo videli.

Od domačih vozačev bodo vozili Šiška, Starič, Cerič, Lukman, Kobi i. t. d., ki bodo imeli zelo ostre soteke v različnih inozemskih Millenkowitschu, Hönu, Kramerju, Waski ter še velikem številu samih odličnih tekmovalcev.

Točka za sebo, bo letos kategorija prikolic. Lani je v tej točki postavil Dunajčan Medvenitsch v vrstolomni vožnji s svojo »pregibljivo« prikolico nov rekord 5:29, kar je za prikolico odličan čas. Isti vozač se je prijavil tudi letos, a zraven njega bo še svetovnoznani »mojster prikolic« Abarth, ki se je pravkar prijavil in vozi na motorju JAP. Dvočlindrski s 72 k. s. l. Za kategorijo prikolic je prav tako velika konkurenca, saj vozijo še 3 Dunajčani prikolic na BMW. Ilirija bo postavila na start za kategorijo prikolic hitrega Staneta Vidmarja na BMW, ki pa spada v turni razred.

Včeraj je prišla na Ljubelju večja skupina nemških tekmovalcev, ki že trenirajo, a za danes popoldne je napovedan prihod ekipe dunajske NSKK.

Gostje iz Beljaka

v Ljubljani

Jadran bo igral v ponedeljek prijateljsko tekmo z enajstorico Grün-Weissa iz Beljaka

SK Jadran je povabil kar internacionalnega gosta, da pokaže svoj publiku, da je dobro izbral letni odmor ter se temeljito pripravil za skorajšnjo prvenstveno tekmovalanje. Svoje vrzeli je tudi izpopolnil z nekaterimi novinci mnogo obetajočimi močmi.

Sportni dan v Stražišču

SK Savica iz Stražišča pri Kranju priredi v soboto 13. in v nedeljo 14. t. m. svoj četrti sportni dan. Na sporedu so nogometne, kolesarske in lahkoatletske tekme. V soboto ob 21. bo nočna tekma med Savico in Kranjem. V nedeljo ob 6. jutraj start za kolesarske dirke v dveh kategorijah, in sicer za dirkalna in navadna kolesa. Ob 9. bo balkanska stafeta 800x400x200x100 m za prehodni pokal g. župana Kriznarja. Ob pol 10. cross-country na 6000 m. Popoldne pa bo ob 16. na igrišču Savice nogometna tekma med moštvom Savice in I. garnituro Ljubljane. V polcasu bo na igrišču tek na 1500 m.

Za zmagovalce posameznih disciplin so razpisane diplome in darila. Prijave sprejema tajnik Tepina Ivan vključno do sobote.

Gostovanje sarajevske Slavije v Celju

Pogajanja med SK Celjem in SK Slavijo iz Sarajeva zaradi gostovanja Slavije v Celju so bila zaključena z uspehom. Kompletno ligaško moštvo sarajevske Slavije, ki bo igralo v nedeljo v Zagrebu prvenstveno tekmo proti Haški, bo prislo v Celje na praznik v ponedeljek 15. t. m. Tekma med Slavijo in SK Celjem se bo pričela v ponedeljek 15. t. m. ob

JACKSON GREGORY

HČI SOLNCA

Roman.

Bila so goveda, štirideset Brucejevih izbranih krav; Kendrick je po krepkih rogovih spoznal krasnega herfordskega bika, ki si je sopihajoč od strahu in besa prebijal pot skozi krdo v svobodo. Konji so se drevili vsekrižem, za njimi pa so rjoveč hiteči številni jezdec v zdej pa zdaj streljali v zrak, da bi zaostajajoče podžgali k hitrejšemu begu. Stevila ni bilo mogoče točno prešteti; a bilo jih je gotovo kakšnih ducat, morda tudi petdeset.

Ko je črno krdo preplanih goved doseglo svetlobni krog ognja, je Kendrick enega izmed decev jasno razpoznal. Visokega belca ni bilo mogoče zgrešiti, prav tako ne vitke, vzravnanosti postave, ki je jezдила na čelu, z jasnim, zvonečim glasom dajala odsekana povelja in se neutrudno gnala naprej. Zaklepe je, a streljal ni. Na ženske se ni razumel kdo ve kaj; v njegovem življenju zanje ni bilo mesta. A naj je Zoraida Castelmara strelala karkoli in naj še karkoli stori — nikdar se ni bil dvignil roke proti ženski.

Bruce pa ni ostal miren. Streljal je, kakor naglo je mogel menjati naboj.

»Prokleta luč!« je mrmral in streljal zmerom iznova.

Kendric je skozi vrvež jasno čul njen smeh. Nihče drug se ni znal tako smejeti kakor Zoraida. Spet se mu je vsilil sum, da je dekle blazno. Tedaj mu je za hrbtom počilo nekaj strelcev. Brucejevi ljudje so posegli vmes. Tik za belcem je drugi jezdec stopil v svetlobni krog. Kendrick je boga zahvalil za cilj in sprožil. Vražjo srečo bi bil moral imeti, da bi na tolikšno razdaljo zadel v cilj, ki se je gibal v sčemetni luči. Streljal je drugič, pomeril malo dalje in streljal še tretjič. In prav v trenutku, ko se je belec spet potopil v temo, se je mož nagnil v sedlu in se zrušil na tla. Drugi jezdec so planili naprej, začelo se je blazno streljanje vseprek. Potem je vse skupaj požrla noč.

Zdaj je bilo čuti samo še topotanje bežečih živine in klince jezdecov, ki so se podili za njo. Bruce, Kendrick in Brucejevi ljudje so na slepo še nekaj salv poslali za njimi, zakaj meriti v temi ni bilo kam. Samo tu in tam je osamljen strel padel v odgovor. Kmalu je ponehal topot kopit, vpitje je zamrlo v dalj, nobenega jezdecja ni bilo videti več. Samo lajež psov in prasketanje uničujočega ognja so motili tiho noč.

Bruce je zaklical svojim, naj sedejo na konje in se vržejo v pogon. A še preden je dogovoril, se je spomnil, da mu ni ostal en sam konj. Nič drugega mu ni kazalo, kakor da počaka zore, a moral bi še mnogo dragocenih ur potrošiti z lovom divjih konj na oddaljenih pašnikih. Razen tega so bili to sedla nevarni divjaki, ki se jim je človek le iztežka približal. Z obupno kretnjo je razkril roke. Potem je tiho obstal in grizel vase svojo bolečino, ko je

moral brez moči gledati, kako mu polagoma dogorjava skednji, polni sena.

»Če bi mi je prišel v roke, kdor mi je to storil, je zlomljen rekel Kendrick. Ničesar drugega si ne želim.«

Kendric, čigar besnost skorajda ni bila manjša kakor njegovega prijatelja, je odvrnil:

»Jaz ti lahko naravnost pokažem pot. To je delo tvojih sosedov.«

»Riosa?« je Bruce vzkliknil zavzet.

»Zoraida Castelmara.«

»Hudič naj jo vzame!« je kliknil Bruce. V svitu ognja je Kendrick videl, da so mu solze zalile oči, grenke solze brezmočne jeze. »Hudič naj jo vzame!«

Potem sta spet ostala brez besed in zrla v plamen. Kadar so se iskre zagnale proti nebu in se je zrušil del strehe, se je Bruce zgrozil, kakor da občuti telesno bolečino. Ko se je nazadnje okrenil, Kendrick skoraj ni več prepoznal njegovih mladeniških potez.

»Zdaj sem uničen«, je mirno rekel Bruce West. »Najboljše, kar sem imel živine, so mi odvzeli, novi skednji in krma so prah in pepel. Deset tisoč dolarjev sem izgubil v eni uri. Da, zdaj je po meni, Jim. Uničen sem do dna.«

Kendric ni vedel, kaj naj odvrne. Okrenil se je in stol proti staji, katere ograja je bila porušena do tal. Tam nekje je moral ležati človek, ki ga je bil prej sestrelil s konja. Če ni mrtev, bi utegnil morda kakšno besedo spraviti iz njega. Vsekakor je človek, četudi je požigalec in razbojnik, v klobuč

zvit je ležal tam. Ni se ganil. Kendrick je pokleknil kraj njega in ga obrnil, da so mu plameni sijali v obraz. Ni razbral, ali je mrtev ali živ, videl je samo, da je Twisty Barlow. Občepel je pri njem in se z njegovega bledega obraza ozrl proti zvezdam. Tisti mah je manj mislil na Twistija kakor na Zoraida Castelmara.

»To je storila dvema prijateljema«, je rekel glasno predse.

X.

Mož drži besedo

Kendric je poklical Bruceja. Skupaj sta nezvestnega Barlowa prenesla v hišo. Ko se je prepričal, da njegovemu staremu prijatelju še bije srce, Kendrick ni našel miru, dokler ni prižgal stare svetilke in poiskal rano. Našel jo je v njegovi rami. Ni se zdelo nevarna, ob nji pa si človek tudi ni znal prav raztolmačiti ranjenčeve nezvesti. Tanka stružica krvi mu je tekla čez blede čelo. Kendrick je odrinil lase in našel povsem zamazano, raztrgano rano. Udarec težkega izstrelka je Barlowa očividno sunil iz sedla in pri padcu je dobil poškodbo, ki mu je vzela zavest.

Kendric je izpral in obvezal obe rani, Bruce pa je šel po steklenico brandija.

»Osvetša se«, je rekel Kendrick, ko je Barlow vsrknil nekaj kapljic krepke pijače. »Ne bi bil rad zraven, ko bo odprl oči, Bruce; deset let mi je bil Twisty prijatelj. Za nekaj časa sem opravič z njim, tisto malo, kar si še imava povedati, pa lahko počaka.«

TEKSTILNA INDUSTRIJA „ŠIK“ SARAJEVO

otvarja lastne prodajalne svojih proizvodov v vseh večjih mestih Kraljevine. Zaradi tega potrebuje strokovno izobražene poslovođe (ne glede na spol). — Ponudbe naj se pošljejo direktno tovarni.

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospodična

brezposelnica, mlada, inteligentna, naj se oglasi takoj pod šifro »Začasno sprejemanje« na ogl. odd. Jutra. 18853-1

Frizerko

dobro, zmerno samostojnega dela, sprejme Rozman V., Kranj. 18720-1

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizersko vajenko

sprejme takoj salon Lombard Gilbert, Celovška 34, Ljubljana VII. 18864-44

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Loja

prodaj 3.500 kg topjenega jedilnega in 1.500 kg topjenega industrijskega. Slamič, Ljubljana, Gospodarska cesta. 18848-6

Železna blagajna

stojca, ugodno naprodaj v drogeriji Poštni dom. 18852-6

Sadje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Malin

2-3 vagone, letošnjih, svežih, 60 prečiščenih, potrebuje. Vzorci, cena in pogoji naj se pošljejo — trški Radoš, S. Nedelčič, Beograd, Stiška br. 1, telef. 20-378. 18841-34

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avto Graham

Supercharger petdeset, v dobrem stanju, prodaj, ker se vrnem v Ameriko. — Cena zmerena. — Informacije garaja, Lojze, Miklošičeva c. 36 ali Strazišče 241 pri Kranju 18687-10

Dobavni avto

malo rabljen, kupin. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina 21«. 18521-10

KLIŠEJE

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

NSERIRAJ

V „JUTRU“!

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kmetijske vloge

do 300.000 din se prevzema po dogovoru. Ponudbe pod značko »Prilika takoj« na ogl. odd. Jutra. 18866-16

Bančno kom. zavod

MARIBOR Aleksandrova cesta 40 kupi takoj in plača najbolje hranilne knjižice bank in hranilnic vrednostne papirje: 3% obveznice, bono, srečke, delnice itd. valute vseh držav. Prodaja srečk državnih razredne loterije. 18327-16

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Špecerijsko

trgovino staro, dobro vpetljano, na prometnem kraju v Ljubljani, prodaj. Cenj. ponudbe pod šifro 30.000 na ogl. odd. Jutra. 18836-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilniško

posestvito obširno, pension, trgovina, prodaj. Cena din 440.000. Gorenjsko. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pensione«. 18726-20

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2-sobno stanovanje

solončno in prečiščeno, odlično. Razgled na Ljubljano, Stari trg 24, I. nad. nico. 18835-23

Naročniki »JUTRA«

so zavarovani za 10.000 Din.

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo

solončno in mirno ali samostojno stanovanje izjem 1. novembra. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik 45«. 18845-23

Čisto sobico

s posebnim vzhodom, event. s hrano in vso opremo — oddam 1. septembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18836-23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Privatni uradnik

išče prijazno sobo s prehrano pri boljši obitelji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Domača hrana«. 18832-23a

Dijaško sobo

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dijaško stanovanje

v Ljubljani z vso opremo in souporabo klavira. — iščem za sina petošolca in hčerko četrtšolko. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Hčerka in sine«. 18875-22

Čisto sobo

s hrano potrebuje za gimnazija šestošolca blizu Bežigradske gimnazije ali kot sostanovalec k pridnemu dijaku višje gimnazije, najrajši k družini, kjer se govori nemški jezik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zračna soba«. 18682-22

Naročniki »JUTRA«

so zavarovani za 10.000 Din.

Iz Novega mesta

n— Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal danes in jutri ob 20.30, v nedeljo ob 16., 18.30 in 20.30 ter v ponedeljek na praznik ob 18.30 in 20.30 zvočni vefilem »La Habanera«. Predigra: Paramountov zvočni tehnik.

Iz Kamnika

k— Lov za žeparko. Žeparka Ivana Majdičeva, o kateri smo zadnjič poročali, da so jo prijeli orožniki v Komendi in pripeljali v Kamnik, je na drzen način pobe-

Dopisi

Vsaka beseda 2 din; davek 3 din; za dajanje naslova 5 din; najmanjši znesek 20 din.

Ovignite v oglašnem

oddelku dosepele ponudbe.

Agilen prodajalec

Bojla, Ceno, Čuča, Dve osebi. Dobra podlaga, Drogerija, Dobra moč 705, Dober, Dober promet. Dve stanovanji. Dobra pomočnica, ska vila, Ekstencija, Endružinska vila, Edinstvena prilika, Harmonija, Jeseni, kuharica, Lepa bodočnost, Mlekarna 461, Marib. narodni tabor 38, Marljiv 182, Nujno, Nastopim takoj, Nujno, Obrtna banka, Oseba zaupanja, Obrt in stroj, Odmev, Otokoljubna, Preprosta, Potujen redno, Polnojarmanik, Popolnoma sam, Posestvo, Ročni voziček, Razum poštenje 72, Sigurno, Snažno 43, Samostojna moč, Tiba ljubzen, Trgovska vajenka, Te iščem, Takoj nastop, Udeležba, Veselje do potovanja, Varčna gospodinja, V okolici Ljubljane, Vpeljano, Vestna pomočnica, Zaslužek, Zanesljiva 47, Zapisano, Zasluzek, Začetnica, Zdrav in močan, 653, 10, 25.000, 650, 234, 700, 11, 30.000 naprej, 635.

Din 60.—

znaša mesečno odplačevanje za znameniti orig. »ARDA« otroški voziček. — Brezplačen katalog z največjo izbero v državi in zajamčeno najnižjimi cenami, ker jih kupite naravnost od izdelovalca. — Prevoz do vas plačamo mi.

»ARDA« - Beograd,

Palmotičeva 12.

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Razno

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno

kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana Poljanski nasip 4-6 Prahica — Svetolikolnica

Din 60.—

znaša mesečno odplačevanje za znameniti orig. »ARDA« otroški voziček. — Brezplačen katalog z največjo izbero v državi in zajamčeno najnižjimi cenami, ker jih kupite naravnost od izdelovalca. — Prevoz do vas plačamo mi.

»ARDA« - Beograd,

Palmotičeva 12.

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Vestnik ZKD

O prireditvah na prostem

Na letošnjih nedostatkah se učimo za prihodnje sezone

»Kdor se udeležuje po društvi, napravljajo lahko tudi napake!« pravi pregovor. Učevnen in bister društveni napak ne bo prenašal iz leta v leto. Naj velja pravilo: »Učimo se na napakah! Praktično delo naj bo naša najboljša življenjska šola!«